

- E 110

A

Budapest-Deáktéri ág. hitv. evang.

Testvéregyházak

nép- és polgári iskolájának

évi értesítője

az 1906/907. tanévről.

XXVIII. ÉVFOLYAM.

BUDAPEST, 1907.

MÜLLER KÁROLY (ezelőtt MÜNSTER KÁROLY) KÖNYVNYOMDÁJA.

REV 98

REV 2010

-E 110

Néhány szó a kézügyességi oktatásról.

Most, midőn iskolánk azon időponthoz jutott, hogy a nevelés és oktatás terén megtegye mindazon lépéseket előre, melyeket a haladó és fejlődő kor kiváltképen a mi iskolánktól megkövetel, — idő és czélszerűnek tartottam szólani az oktatás egy oly neméről, mely az iskolai műhelyi foglalkozást, vagy mint a francziák és németek nevezték, a kézügyességi oktatást tüzi ki céljául.

Az utolsó három évtized alatt Európa minden művelt államának elemi iskoláiban tért hódított magának a kézügyességi oktatás s hogy csak egy adatot mondjak, Franciaországban már az 1896-ik évben 40.000 iskolában közel 3 millió fiu tanult kézimunkát. Nem kell azonban messze mennünk, ha példát akarunk látni ezen gyakorlati tárgy tanítására, vagyis az ismertebb svéd elnevezésű szlőjd-munkára, mert a székesfővárosban is talált a kézimunka tanítás eszméje buzgó hivekre és termékeny talajra.

Ime röviden összefoglalva a slőjd két évtizedes története.

A kézügyességi oktatás első, buzgó szakfőria a székesfővárosban Guttenberg Pál volt, kinek kezdeményezésére a székesfőváros közoktatásügyének volt kiváló vezetői u. m. Rózsavölgyi Gyula és Bérczy István tették lehetővé, hogy a slőjd a sz.-főv. elemi iskoláiban meghonosodott s rövid tíz év alatt sok buzgószaktudással bíró vezetőt és előharczost nevelt magának, kik a tanügyi kiállításokon szép eredményeket mutathattak fel a növendékekkel, így többek közt különösen Willhelm Franciska a székesfőváros szlőjd oktatás felügyelője.

A kézügyességi oktatás igen fontos és hasznos paedagogiai, hygenikus és gyakorlati szempontból

Valamint a rajztanítás célja a szemmérték gyakorlása és a természet utáni rajzolás a tárgyaknak megfigyelésére és a helyes látásra akarjuk szoktatni az ifjúságot, mennyivel fontosabb a kézimunka-tanítás, melylyel arra taníthatjuk meg a gyermeket, hogy önállóan a megadott anyagból és adott méretekkkel maga állítja

össze a valódi tárgyat. A helyes megfigyelés és látás sehol sem érvényesülhet jobban. A kézimunka által tanul meg a gyermek helyesen itélni a tárgyak minden tulajdonsága fölött.

A szellemi- és erkölcsi nevelést kapcsolatba kell hozni a technikai neveléssel, mert szüksége van a kezűgyességére minden gyermeknek, bármely pálya lesz is az, a melyre ifjkorában készülni fog, tehát legyen már az elemi iskolai nevelés is a gyakorlati életre előkészítő. Akár az ipari, a kereskedelmi- és mezőgazdasági pályára, akár az orvosi, tanári, vagy mérnöki működési térre lép majd egykor a gyermek mindenütt nagyon szükséges a kéznek ügyessége.

A tapasztalat bizonyítja, hogy növendékeink legtöbbje egy papírlapot nem tud egyenesen és simán összehajtani, a mi bennünket leginkább ösztönözhet arra, hogy a gyermekek e kezűgyesség-beli fogyatkozásait megszüntessük azáltal, hogy rendszeres munkához szoktatjuk a tanuló ifjúságot.

A kézimunkának izlésfejlesztő hatása pedig különösen fontos; a gyermekben már meg van a szín és a forma iránti érzék, azt helyesen vezetve nevelni kell. A papírmunkánál és keménypapírmunkánál az összehangzó színek megválasztására, a tetszetősebb külső alak alkalmazására szoktathatjuk a gyermeket.

Az izlés fejlesztése mellett pedig bő alkalom nyílik a tisztaság, a takarékoság és a pontosság gyakorlására.

Amikor valamely ismereteket nyújtó tantárgyat tanítunk, akkor a gyermek közlés útján vagy más módszerrel készen kapja a tanulandó anyagot, az érzékelés csak legfeljebb a látásra és hallásra szorítkozik. Hogy a gyermek valóban megértette-e a tanított anyagot és magáévá is tette azt, annak a gyermek által való elmondása még nem teljes biztosíték. A kézimunkatanításnál a gyermek előtt áll a feladat, a készítendő tárgy anyaga mintája, mérete, ezeket megismerve ő maga is mér, rajzol, szab, bevon és csinosít, tehát céltudatosan dolgozik.

Mikor pedig a tárgy összeállításánál a nehézségeket leküzdí, a gyermek maga is látja és megítéli, hogy az felkészítendő tárgy sikerült-e, vagy sem, hibás-e, vagy hibátlan. A kézimunkánál a gyermek a sikerült tárgyakon maga is észreveszi, hogy ügyesebb lett, ez örömet okoz neki, munkakedvét fokozza, ezáltal újabb nehézségeket győz majd le. A kézimunka tehát az akaratot neveli, a minek nagy erkölcsi nevelő hatása van. Hiszen minden gyermeknek majd később igen nagy szüksége van az erős akaratra és arra képességre, hogy akadályokat leküzdjön. Milyen gyakran

kapjuk, tapasztalatom szerint, gyermekeinktől azt a választ, „nem tudom ezt megcsinálni“.

A kézimunka tanítás tapasztalatokat nyújt, megfigyelésre, látásra, helyes ítéletre és cselekvő tevékenységre vezeti a gyermeket s ad alkalmat és módot a gyermeknek, továbbá erősíti akaratát és önismeretéhez juttatja.

Röviden ezekben tudtam elmondani azon czélokat, melyeket a kézimunka tanítás a paedagogia szempontjából szolgál és elősegít.

A kézimunka tanítását sok t. szülő nem fogja helyén valónak és szerencsés gondolatnak találni, mert gyermekét egészségi okokból fogja visszatartani, úgy és azt gondolván, hogy a gyermekek amúgy is sokat kénytelenek az iskolaterem zárt levegőjét szivni, minek megtoldani a bő heti óraszámot 1 esetleg 2 órával. Nagyon igazuk van azon szülőknek, kiknek gyermeke sajnos talán gyenge valamely egészségi tekintetben, azokra nézve az iskola még a kötelező órák egyike-másika alól is felmentést gyakoról. Magától értetődik, hogy a kézügyességi-oktatás nem volna kötelező és csakis a III. és IV. elemi fiuosztályok tanulói részesülnének az oktatásban.

Az ép és egészséges gyermekek szülői egész bátran küldhetnék még két órára az iskola-terembe fiaikat, ha oly férfiak véleményeire adnak valamit, mint a milyen dr. Birsch-Hirschfeld tanár, német egészségügyi tanácsos, 1888-ban tartott értekezetében: „Über die Bedeutung des Handfertigkeit-Unterrichtes für körperliche Entwicklung und Gesundheitspflege“ a torna mellé helyezi a kézügyesítő munkát. E nevezett hírneves tanár s kivüle még számosan a test és a lélek élettanából merítették véleményeiket, melyeket azután a közegészségügyi oktatásnál tett gyakorlati tapasztalatok megerősítettek. A fentebb nevezett orvos-tanár azért helyezi a kézügyesítő munkát a torna mellé, mert a rendes tanítás alatt kifáradt agyat kipihenteti. A tanítás alatt követet feszült figyelem az agy idegeit csak egy irányban működteti s így az agyban van az erősebb vérkeringés. A kézügyesítő munka pedig szórakoztató foglalkozás, melynél a folytonos ülést az állással is felváltjuk, ez által az izmok tevékenysége az agyból a végtagok felé tereli az erősebb vérgerinkést. Szerinte a lélek diätetikájának szüksége van erre az agygymnasztikára.

A túlterhelhetés vádját pedig ezáltal veszi le a kézügyesítő oktatásról, hogy a rendes oktatást egyoldalunak minősíti, ha annak kiegészítő részét a munka oktatását egyoldalunak minősíti, ha

annak kiegészítő részét, a munka oktatását nem eszközöljük. A munka tanítása serkenti cselekvésre a gyermekeket, miáltal az erkölcsi akaraterő nyer helyes gyakorlást. Mert erős akaratot csupán szép szavakkal a gyermek lelkében nem lehet fejleszteni a gyakorlás a cselekvésben nyújt módot arra, szükséges tehát, hogy a gyermeknek erre alkalmat adjunk.

A kézügyességi oktatást gyakorlati szempontból véve, nem az a célja, hogy iskolai kézimunkában ipari foglalkozást tanítson, hanem a kéz ügyességének képzése áll készítse elő a gyermekeket a tevékeny életre. Azáltal tanulja megbecsülni a munkásembert is, ha ő maga is dolgozik.

A kézügyességi foglalkozásnál feldolgozható anyagok lehetnek agyag, papír, fa, szalma, gyékény, vessző és még mások. Az elemi iskolai kézi munkára ezek közül azok felelnek meg legjobban, melyekből sok technikai fogással, könnyen és sokféle használható tárgy készíthető. A feldolgozandó anyag megválasztásánál a gyermek korára kell tekintettel lenni, továbbá még arra is, hogy az anyag feldolgozása ne töltsen meg a terem levegőjét olyan termékekkel a melyek károsak a gyermek tüdejére. Ezekon kívül pedig az anyag feldolgozása ne kívánjon merev nézést vagy hajlott testtartást.

Az iskolai kézimunka tanítás a gyermek játékvilágának köréből indul ki, mivel az első fokon oly dolgokat lehet csak készíteni, amelyeket a gyermek már jól ismer és a melyek könnyűek. Egy másik megemlítésre méltó dolog itt az, hogy a gyermek nagyon örül különösen annak a játéknak, amelyet ő maga készített, ezt az örömet a gyermeknek úgy szerezhethjük meg ha őt képessé tesszük arra, hogy önmaga készítsen olyan tárgyakat. Ez a foglalkozás simul az ő gondolatvilágához s ez hangzik össze az ő lelki életével, tehát ismét láthatjuk a kézügyességi oktatás nevelő hatását.

Az elmondottakban a kézügyességi oktatás szükséges voltáról, céljáról s azon előnyökről szóltam, melyeket a paedagogus az orvos és a gyakorlati élet embere csak helyeselni tud. Röviden szólanék még a kézügyességi oktatás azon anyagáról, mely a mi tanítványaink szempontjából a legalkalmasabb. Ezen anyag a papír, mely legtöbb alkalmat nyújt a tárgyak szerkesztésére, beosztásra, a pontosság, az izlés és a tákarékosság gyakorlására. A papírral való munka meg azonkívül tiszta is, ami szintén különösen a mi gyermekeinknél, fontos. A papírmunka a gyermek játékvilágából indul ki és fokozatosan vezet a technikai fogásokra; a szemléltető

oktatásnál nyert ismereteket a papírmunkánál gyakorlatilag alkalmazza a gyermek, u. m. a színeket és az egyszerűbb alakot. Számolási és mérési gyakorlatokat végeztett a gyermekkel Geometriai és fizikai ismereteket nyújt a gyermeknek s úgyszólván játszva tanulja mindezt, mert hisz a kézügyesítő munka a gyermekre nézve szórakoztató.

A papírmunka több kézi szerszámmal való bánásra nyújt gyakorlást; a vágó-szerszám használása által mindinkább megszűnik annak veszélyes volta a gyermekre nézve, mert hozzá szokik gyakorlás által annak használatához.

Mindezeket tekintetbe véve, a miket a kézügyesítő oktatásról képes voltam elmondani, szerény véleményem szerint nagyon szükségesnek tartanám, ha a mi iskolánk is nemsokára alkalmat nyujtana növendékeinek, hogy kezeiket ügyesítsék s azáltal magukat a gyakorlati életre előkészítsék.

Windt I. József.

Lux Ede †

1844—1907.

Másodszor sem nyílnak még a tavasz virágai azon a sírhalmon, mely a múlt évben oly hirtelen elhunyt. Alex Albert földi maradványait takarja és már ismét betért iskolánkba a halál angyala, ezuttal Lux Edét kívánva áldozatul.

Váratlanul ragadta ki őt közülünk a kéréllhetetlen halál; ugyszólván a munka teréről szólította el. Délután még tanít, virradóra már az enyészet birodalmában van. Ugy látszik, a halál is tiszteletben kívánta tartani áldozatát; midőn bekopogtatott hozzá. Hasonló akart lenni a megboldogultnak egyik főjellemvonásához: rövid, kimért, de tartalmas

A tavasz kezdete volt, a fák már rügyeztek, mikor körülálltuk koporsóját de madárdal még nem verte fel a temető csendjét. Azóta himes szőnyeg borítja a mezőt; szomoru özvegye, szerető kartársai és hálás tanítványai könyétől áztatott virágok illatoznak sirja felett.

De lássuk őt még egyszer! Elevenítsük fel emlékezetét, amelyből sok igaz gyöngyöt szedhetünk a tanügy keszorujának dizitására. Lássuk őt még egyszer, akinek szíve a mienk volt, aki egy jobb és szebb jövő érdekében érettiünk és velünk harcolt!

Lux Ede 1844. június 9-én Felkán (Szepes m.) született, hol atyja városi kapitány volt. Az elemi iskolát szülőhelyén, a középiskolát Késmárkon és Epesjesen végezte. A tanítóképzőt Nyiregyházán kezdete, Felső-Lövön folytatta és fejezte be, hol 1864-ben kitiűő oklevelet nyert.

A tanítóképzőből kikerülve az Adametz-családnál Móltenben (Ausztria) vállalt nevelői állást, melyet két évi sikeres betöltés után a budai tanítói állással cserélt fel. Négy évi buzgó működés után 1870-ben a pesti magyar és német ev. egyházközségek által fenntartott Deák-téri iskolához választották meg, hol eleinte a II. később, egészen haláláig a IV. fuosztályt vezette.

Lux működésének fénykora itt éri el tetőpontját. A fiatal, tetterős és buzgó tanító nem éri be eddigi tapasztalataival; előre tör, folytonosan tanul és képezi magát. A Deák-téri iskola, mely már akkor is vezérszerepet visz a fővárosi iskolák között, egész embert igényel, azért főtörekvése az volt, hogy minél több tapasztalatot gyűjtsön s e célból sokat utazott. Több ízben bejárta Németországot, meglátogatta a nevesebb városok iskoláit, szorgalmasan tanulmányozván az ottani tanügyi viszonyokat. Az idegen talajban szerzett tapasztalatokat azonban nem ültette át gyökerestül, hanem csak akkor — és nagyon helyesen — alkalmazta itthon, mikor a magyar népoktatási viszonyoknak megfelelően, teljesen leszűrve értékesíthette.

Tanítványaitói komoly igyekezetet követelt mindenkor, de tapintatos bánásmódjával érezte velök, hogy a látszólag szigorú külső alatt a gyermekeket igazán szerető, békülékeny jó szív lakozik. Volt tanítványai között sokan vannak, kik igen előkelő társadalmi állást foglalnak el; kik közül többen is e sorok írója előtt sokszor az elismerés és hála legkedvesebb hangján emlékeztek meg róla. Ez a körülmény egyébként csak természetes következménye az ő nevelési és tanítási módszere közvetlen és hatásos voltának. Tanítása soha sem volt mesterkéltnél, hanem mindig világos és szabatos, mert helyesen tudta megválogatni a tanítás eszközeit.

A tanító eszközei általában egyszerűek, mint akár a fazekasé, ki egy darab sárból, csupán kézügyességével a legszebb alakú edényeket idomítja; vagy a harangöntő, ki a legszilárdabb anyagok egyikét folyadékká változtatván, közönséges homokba vezeti, hogy onnan a hívő lelkek imára hívogató harangját emelje ki. A szobrász néhány vésővel, a festő egy pár ecsettel teszi a durva anyagot bámulatunk tárgyává. A legközönségesebb mesterség is művészetté nemesül, ha eszközeinken a szellem uralkodik s az így létrejött alakok eszméket fejeznek ki.

Valamikor az iskolai tanítás közönséges mesterség volt, még pedig nagyon alárendelt műveltségű emberek mestersége, de ma már arra törekszünk, sőt talán már közel is jutottunk ahhoz, hogy művészetté legyen, még pedig annál fokozottabb mértékben, mentől nemesebb az anyag, amelyből dolgozunk. S van-e az embernél és az emberi léleknél méltóbb tárgya valamely művészetnek? Avagy nem az adja-e mértékét a művészetek tökélyének is, hogy mennyire fejezik ki a lélek fenségét és annak sokoldalú gazdagságát, vagy mennyire ragadják meg és elégitik ki érdeklődését?

Ide törekedett megboldogult kartársunk. Tanításának művésze itt domborodik ki és ideáljai itt érik el a tetőpontot.

Nevelői eljárásában mindig a sziv- és jellemképzésre fektette a fősúlyt. Tanításában pedig a tárgyak mélyén járt, a lényegét kutatva.

Eredménydús működését röviden így jellemezhetjük: nevelés által hatni az egyén értelmére, érzelmére és jellemére. Ebbeli törekvését tetemesen elősegítette komoly, határozott kedélyelete.

Kifogyhatatlan volt a türelemben, jóságban és munkaszereteten. A pontosságban sem lehetett felülmulni. Osztályában mindig ő jelent meg legelsőnek. A különböző gyűlésekről és értekezletekről csak olyankor maradt el, mikor halaszthatatlan ügyek tartották távol.

Sokoldalú elfoglaltsága mellett minden egyes tanítási órára lelkiismeretesen elkészült. Buzgóságában annyira ment, hogy még az ő rendkívüli gyakorlatát sem tartotta elegendőnek arra, hogy különös előkészülés nélkül állhasson tanítványai elé, mert szerinte minden egyes tantárgynak annyi változata és fordulata van, hogy annak czélszerű kiaknázása csak hosszas megfigyelés és művelés árán érhető el.

A társadalmi tevékenységből is szépen kivette a maga részét. Tagja volt a földrajzi és természettudományi társaságnak, a Népközelők Egyesületének, a Magyar Tanítók Otthonának, az árvaházi egyesületnek, a prot. legényegyesületnek stb. Azonkívül ő képviselte tantestületünket a presbyteriumban.

„Amely tanító összhangzatosan fejlesztett lelkekkel gazdagítja a nemzetet, annak művészetét ép úgy megünnepelhetné a társadalom, mint akár a zene, vagy a szobrászat és festészet nagy mestereit,“ mondja egy előkelő paedagogus.

És valóban, Lux kiváló tanítói munkásságát az iskolai hatóság mindenkor tudta méltányolni, elismerésének számtalanszor adván kifejezést. Már a múlt tanév végén mozgalom indult meg 40 évi tanítói működése megünnepeltetésének tárgyában. Azonban ő, aki soha sem szerette a zajt és feltűnést, tudomást szerezve a dolgról, minden ünnepeltetést szerényen elhárított magáról.

De akinek munkássága 4 évtizeden át csak áldáshozó volt, lehetetlen, hogy elkerülje a társadalom hálájának kifejezését. Egyházi felsőbbsege részéről ismét felvették a tavaly megszakadt fonalat az ünnepelés dolgában. Ezuttal bizalmas értekezleteken beszélték és vitatták meg a jubileum részleteit, melynek kedves családias jelleget kívántak adni.

Sajnos, a hirtelen bekövetkezett halál félbeszakított minden tárgyalást. Most már ott nyugszik a Tátra aljában, közös anyánk, a föld ölében.

Benne a tanügy egy fáradhatatlan, sokoldalú képzettséggel rendelkező harcosát, tanítótöteletünk egyik erős oszlopát, tanítványai önzetlen jóakarójukat s gondos nevelőjüket vesztették.

Legyen e hű emlékezés afeleljs-koszoru az ő felelhetetlen sírhalmán!

Szűsz Lajos.

Adatok iskolánk ez évi történetéhez.

Midőn egy újabb év leforgása után iskolánk viszonyairól és jelenlegi állapotáról rövid kimutatást nyújtunk: szomorú jelentéssel kell azt kezdenünk. A kérlelhetlen halál, mely már annyszor megsebzé sziveinket, tantestületünkől ez évben ismét megkövetelé áldozatát, elragadva tőlünk mindnyájunknak szeretve tisztelt, kedves kartársunkat a hü és minden tekintetben kiváló szakférfit: *Lux Edét*, a tanítói pályán folytatott 40 évi szakadatlan buzgó munkálkodása mezejétől anélkül, hogy a végzeteljes percnél közeledtét csak sejtettük volna. A megdöbbenés fájdalomtelt érzete fogta el egyházugyülekezetünk előljáróinak, tantestületünk tagjainak, a szülők és tanítványok, számos barátainak és tisztelőinek kedélyét, midőn május 6-kán hajnalán, megtudtuk, hogy kedves Lux kollégánk nincs többé; mert szive, melyben a neje, a tanítványai, a kartársai és barátai iránti szeretet lángja olthatatlanul dobogott, megszűnt dobogni, midőn kedves otthonából épp utnak készült működésének terére, a második otthonába: iskolájába, amelynek egész életét szentelte. Az egyházugyülekezetünk képviselőtestülete által kiküldött bizottság még három nappal Lux halála előtt megállapította azon ünnepély sorrendjét, a melyen a megboldogultnak fáradhatatlan és szakavatott 40 éves működésével iskolánk felvirágoztatása körül szerzett hervadhatlan érdemeit kitüntetni készült. De mintha kitérni akart volna minden megünnepeltetés elől, örökre eltávozott tőlünk. Az elköltözött hü kartárs példás életét és bokros érdemeit a megelőző cikkben méltatjuk. Ámbár anélkül is sirhanton és a végtelenen keresztül is eljár hozzánk életének dicsősége és eljár hozzá sziveinknek hü emlékezete!

Az üresedésbe jött állás betöltésére iskolánk lelkes vezetősége, amelynek élén dr. *Zsigmondy Jenő* közfelügyelő, dr. *Mágochy-Dietz Sándor* I. isk. felügyelő és dr. *Haberern J. Pál* II. isk. felügyelő urak állanak és akik iránt első sorban rójuk le hálánkat, pályázatot hirdetett, amelyre 16 folyamodvány érkezett be és a melyek alapján a legközelebb tartandó nt. képviselőtestületi ülés fog dönteni. Addig is ideiglenesen a IV. fiosztály tanításával *Bruckner Frigyes*, okleveles tanító és orgonista bízott meg.

A tantestületben egyéb változás ezen és azokon kívül, melye-

ket már a tavalyi értesítőnkben jeleztünk, nem fordult elő; legfőlebb még megemlítendő, hogy a polgári iskolai vallástanítást a magyar egyházközség végezteti, megbizván ezzel tiszt. *Klimó Kálmán* vallástanár urat, aki a nt. *Kaczián János* esperes-lelkész ur, iskolánk volt vallástanára által alapított „*Leányegyesület*“ vezetését ez évben mint elnök, és *Scholtz Margit* rajzt. k. a. mint titkár folytatta.

Ezen egyesület a tanév folyamán összesen 6 ülést tartott, melyeken egyrészt a vallástanár írásmagyarázatai, másrészt a tagok vallás-erkölcsi felolvasásai és szavadatai által Istenország felvirágzásának egyik szerény tényezőjének bizonyult. Megünnepelte a reformáció emléknapját; decz. 23-án pedig szépen sikerült karácsonyfaestét rendezett, melyen *Fuchs Paula* k. a. buzgólkodása folytán 25-30 szegény gyermeket látott el részben uj, részben pedig viselt meleg téli ruhával.

Az önként felajánlott tagdíjakból fizetett a Leányegyesület a Luther társaságnak tagdíjfejtében 8 koronát, az e. e. e. gyámintézetnek 8 koronát, a confirmáció alkalmával egy szegény fiu ruháztatására 17 koronát és rendelkezésére áll még 114 korona 80 fillér.

Iskolánk növendékeinek egészségi állapota általában kedvező volt.

Ragadós fertőző betegségek aránylag csekély számmal fordultak elő s ezek tulnyomó része is kanyaró, járványos fültőmirigygyulladás (Mumps) és bárányhimlő volt. Mindössze 33 tanuló volt fertőző betegséggel hatóságilag kitiltva és pedig 7 a polg., 10 az elemi leány- és 16 a fiuskolából. A családban előfordult fertőző betegség miatt 20 esetben tiltott ki az illetékes kerületi előljáróság tanulókat. Ezek közül 7 a polg., 11 az elemi leány- és 12 a fiuskola növendéke volt. Különös intézkedésre vagy épen osztályzárásra ez idén nem volt szükség. Megemlítjük azonban, hogy az 1 elemi fiuosztály növendékeivel — inkább kísérlet czéljából — egy héten át, bizonyos, épen akkor nagyobb számmal jelentkező fertőző betegségek ellen óvóeljárásul alkalmas, rendszeres toroköblítést végeztettünk az osztálytanító és az iskolaorvos felügyelete és ellenőrzése mellett. A toroköblítést minden reggel és délután a tanítás megkezdése előtt végeztettük s akkor mindegyik tanulónak külön poharat adtunk. A kísérlet bevált: a toroköblítést a tanulók rövid idő alatt jól megtanulták, úgy hogy a jövőben adandó alkalmal a toroköblítést általánosan fogjuk alkalmazhatni egyes fertőző bajok terjedésének meggátlására.

Ragadós szembetegség, különösen trachoma a 2 izben megejtett szemvizsgálat tanúsága szerint tanulóink között nem fordult elő.

A 12 éves korukat elért tanulók közül azokat, szám szerint 21-et, akik felszólítás dacára az újraoltást más uton nem fogantositották, egy régebbi egyházi hatósági határozat értelmében az iskolaorvos május 15-én az iskolában himlő ellen beoltotta, s erről az illetőknek bizonyítványt is adott.

Sulyosabb természetű baleset nem fordult elő. Könnyebb rosszullet és kisebb sérülések azonban több ízben fordultak elő. Az illetők az orvosi szobában részesültek ápolásban, ill. első segélyben.

A felmentések számaránya az utolsó évekhez képest nem mutat eltérést. A legtöbb felmentés kézimunka és rajz alól adatott meg, tulnyomóan látáshiba, szembaj, ált. testi gyengeség és vérszegénység miatt. A felmentést mindig csak iskolaorvosi vizsgálat alapján hoztuk javaslatba. A vizsgálatot mindig az orvosi szobában, az illető hozzátartozóinak vagy tanítók ill. tanítónők felügyelete mellett ejtette meg az iskolaorvos.

Widder Bertalan dr. testgyejesítő intézetében ezidén is ingyenes kezelésben részesítette a polg. leányiskola néhány növendékét.

Az iskolaépületben s annak berendezésében nevezetesebb változtatás a lefolyt iskolai évben nem történt.

Tanulmányi kirándulást tettek még az egészségtan tanárának vezetésével a IV. polgári leányosztály növendékei a központi tejcsarnokba is, ahol a tej és tejtermékek mintaszerű kezelésének voltak tanúi s a tejesarnok szövetkezet igazgatósága meg is vendégelte őket. A husvétii szünet egyik napján pedig az egyetem közegészségtani intézetben mutatott be nekik az egészségtan tanára nagys. dr. Liebermann Leó egyetemi tanár szives engedelmével több egészségtani kísérletet és egyszerűbb, a mindennapi életben is könnyen végezhető vizsgáló eljárást, különösen élelmiszer vizsgálatot.

Az iskola jelentékenyebb napokra és eseményekre vonatkozólag jelentjük, hogy a beiratásokat mint rendesen szeptember hó első napjaiban végeztük és a rendes tanítást szeptember 6-án ünnepélyes istentisztelettel kezdtük, amelyet tiszt. *Klimó Kálmán* vallás-tanár ur tartott a tanítótestület, a tanuló ifjuság és számos szülő jelenlétében. A tanítás egész éven át szakadatlanul folyt. Az egyházi és hazafias ünnepélyeket mi is megtartottuk.

Elvezettük tanítványainkat az „*Uránia*“ színház tanulságos előadásaira; tanulmányi kirándulást rendeztünk pünkösdi szombatján Visegrádra; az elemi osztályok növendékei földrajzi és természetrajzi ismeretük gyarapítása céljából osztályfőnökük vezetése mellett voltak az állatkertben és a főváros környékén.

Mindez, valamint a tanerők kitaró szorgalmával párosult

tudatos munkássága eredményezte növendékeink nagy száma mellett is azon kitüntető elismerést, amelyet a kir. tanfelügyelőség kiküldöttei, továbbá nagytiszt *Scholtz Gusztáv* püspök és nt. *Kaczián János* főesperes urak, iskolalátogatásuk alkalmával kinyilatkoztattak és a kiküldött vizsgabiztos urak hivatalos jelentésökben a képviselőtestület elé terjesztették, különösen kiemelve a szépen rendezett gazdag rajz- és kézimunka kiállítást.

A tanévet június 20-án fejeztük be hálaadó istentisztelettel: közvetlen utána pedig tartottuk az évzáró ünnepélyt.

A bizonyítványok kiosztásánál megkérdeztük a IV. polg. osztályunkat végzett leányokat, hol fogják tanulmányaikat folytatni. A 70 távozó közül ugyanis 26-an kereskedelmi iskolába, 9-en ipariskolába, 16-an gimnázium, vagy felső leányiskolába, 3-an zeneakadémiába, 1 festőiskolába, 7-en a szülői házban fognak magánoktatásban részesülni, 3-an mennek külföldre és csak 5-en folyamodnak tanítóképző-intézetbe való felvételért.

Ösztön és jutalamdíjakkal a következő tanítványok tüntettek ki jó magaviseletük és szorgalmukért:

A *Koob Irma* alapítvány kamatait: egy 20 K aranyat az alapítványt tevő család kívánatára *Schwertner Matild* IV. polg. oszt. növendéknek íteltük oda. Dr. *Haberern Pál* iskola felügyelő ur 20 koronás ajándékát *Braun Margit* IV. polg. oszt. tanuló nyerte el, mint aki az egészségtanból a legnagyobb előmenetelt tanusította. Dr. *Moravcsik Ernő Emil*, udvari tanácsos, egyet. tanár *Scholtz Ilonka* IV. polg. oszt. tanulóknak egy 25 K. aranyat adományozott; a „*Tabitha*“ jótékony nőegyesület 20 K aranyával *Bertram Emma* II. polg. oszt. növendék tüntetett ki; a *Steinhardt Gizella* alapítvány 20 frankos aranyat az alapítványttevő szülők ajánlatára *Bleisner Margit* II. elemi kis leány kapta; ugyancsak *Steinhard Antal* műépítész ur ajándékából 1—1 tizkoronás arany juttatott *Delbeck Etelka* IV. p. oszt., *Klaár Elza* és *Hertkó Anna* 4. elemi oszt. leánykáknak; Dr. *Békéssy Ferencz* ügyvéd ur ajándékából kaptak 1—1 tizkoronás aranyat *Kvasznicza Agosta* III. p. oszt és *Mai Valéria* I. p. oszt. növendékek és végre egy iskolánk barátjától felajánlott tizkoronás aranyat *Hittrich Etelka* III. p. oszt. tanulóknak adtuk.

Ezekon kívül részesültek tdms növendékeink tankönyv-, íróeszköz- és ruhasegélyezésben, részint a Spresseralapítvány kamataiból, a nemescélu „*Tabitha*“ jótékony nőegyesülettől, részint pd. egyes jómódu szülők ajándékaiból.

A kegyes adakozóknak a segélyezettek nevében meleg köszönetet mondok; de kedves kötelezettségnek teszek eleget, midőn

hálás köszönetünket nyilvánítom azon évről-évre ismétlődő adományokért, melyek tanítási céljainkat nem csekély mértékben előmozdítják; nevezetesen Testvéregyházaink *nemes képviselő-testületének, a székesfőváros törvényhatóságának, a szünidei gyermek-telep egyesületének, dr. Elischer Gyula, dr. Jármay Gyula dr., Widder Berthold, Gregersen Guldbran és Heckenast Gusztáv uraknak, — Kókai Lajos, Singer és Wolfner, Wodianer, Kogutovicz Manó és az Athenaeum céégeknél.* Ajándékoztak még: Weiss Vilmos keresk. ur 48 drb. himző keretet, továbbá 1 drb. tengerirák száraz praep. és 1 drb. óriási teknős fejet Scherman Sándor ur és 1 drb. postagalambot dr. Dirner Lajos ur; a f. é. márczius 23-án tartott ifjúsági hangverseny alkalmával végre felülfizettek: Dr. Haberern J. Pál 20 K., Ghmehlig Hermanné 10 K., br. Prónay Dezső 6 K., John Rezső 5 K., Melczer Károly 2 K. és Friedmann Renée 2 K. Ezen estely jövedelméből 400 koronát az ifjúsági könyvtár gyarapítására fordítottunk.

Beirott rendes tanítványaink létszáma összesen 607; ezek közül kimaradt az évfolyam alatt 17; vizsgát tett tehát 591. A beirttak közül 98-an az idén először vétettek fel nálunk; a többi 510 már a megelőző évben is a mi növendékünk volt. Felvételi vizsgát 5-től követeltünk; végre a házi nevelésben részesültek közül 86-an tettek magánvizsgát, mely utóbbiakkal együtt tanulóink összes létszáma 677-et tesz.

Tandíj fejében befolyt az idén 37931 korona. Tőkeamat, fővárosi segély és egyéb jövedelem volt 16852 korona 35 fillér és így az összes *bevétele* tett 54783 korona 35 fillért; ennek ellenében az összes *kiadás* volt — nem számítva az iskola helyiségek házbér értékét, mely 17490 koronával vétetett számításba — 55676 korona 09 fillér és így az Egyházközségnek a közös pénztárából tulajdonképen csak 892 korona 74 fillérrel kellett a hiányt pótolnia.

Sajnos, hogy a lefolyt évben sem nagyobbított alapítványal vagy hagyománnyal iskolai alaptökénk; miért is annál bensőbbben kérjük iskolánk barátait: ajánlják a mi elemi és polgári iskolánkat is nemeslelkű jöltevők becses figyelmébe, hogy anyagiakban gyarapodva, annál nagyobb mértékben nevelhessünk becsületes munkás tagokat a családnak, az egyháznak, a hazának!

A gondviselő Úr Isten pedig, aki mindeddig segítséggel volt nekünk, legyen velünk és iskolánkkal most és minden időben.

Ugy legyen!

Falvay Antal.

D) Iskolánk tanító-testülete.

A tanító neve	Tanít		Tantárgy, osztály	Hetfen- kinti órasz.	JEGYZET
	egyált. mióta?	nálunk mióta?			
Bexheft Ármin Dr.	1897	1897	Tanítja az egészség- tant a IV. polg. oszt.	2	Iskolaorvos
Bruckner Frigyes	1884	1900	Tanítja az éneket	10	Gyülekezeti orgonista
Döbrentey Irén	1903	1903	A II. el. leányosztály tanítónője	20	—
Falvay Antal	1860	1866	Tanít a polg. leány- osztályokban	10	E. ig. igazgató s az esp. tan. kör. elnöke stb.
özv. Gerzso Károlyné	1883	1883	Kézimunka tanítónő a III. és IV. elemi osztályban	10	—
Győry Ella	1905	1905	Tanít a polg. leány- osztályokban	20	—
Jakobei Margit	1893	1893	Az I. el. leányoszt. tanítónője	20	Az ifj. könyvt. kezelője
Jakobei Erzsébet	1905	1905	Kézimunka tanítónő az elemi oszt.	6	Irodai s. t.
Kalma Pál	1897	1899	Az I. foszt. tanítója	20	Könyvtárnok
Klimo Kálmán	1906	1906	Tanítja a vallást a polg. leányoszt.-ban	8	—
Fuchs Paula	1903	1903	Tanítja a polg. oszt. a kézimunkát	12	—
Lux Ede †	1866	1870	A IV. foszt. tanítója	19	Az esp. isk. biz. tagja
Mikolik Kálmán	1875	1880	Tanít a polg. leány- osztályokban	18	Az esp. isk. biz. tagja s a term. szertár őre
Mokry Eszter	1894	1894	A IV. el. leány- osztály tanítónője	20	—
Scholtz Lajos	1874	1874	Tanít a polg. leány- osztályokban	28	A leányoszt. tornatanítója
Scholtz Margit	1903	1903	Tanítja a polg. oszt. a mértant és rajzt	14	—
Szűsz Lajos	1897	1906	A II. foszt. tanítója	20	—
Trauschenfels Elza	1905	1905	A III. el. leányoszt. tanítónője	20	—
Windt József	1903	1903	A III. fosztály tanítója	23	A fúosztályok tornatanítója

JEGYZET: A francia nyelvet **Fuchs Paula** kiasszony tanította. Hitoktatók: Tiszt. **Horváth József** róm. kath. belv. káplán; **Kondor Ignác, Hajnal Jakab, Dr. Leipniker Márk** és **Dr. Scheiber Lajos** az izr. hitközség hitoktatói.

E) Órabeosztás.

Tantárgy	El. fiiskola				Elemi				Polgári				
					leányiskola								
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	
Vallástan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Magyar olvasás, irály s nyelvtan	6	3	3	3	6	3	3	3	4	3	3	4	
Német olvasás, irály s nyelvtan	—	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	
Számтан	4	4	3	3	4	4	3	3	3	2	2	3	
Mértan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	
Földrajz	—	—	3	2	—	—	3	2	2	2	1	1	
Történet s alkotmánytan	—	—	3	2	—	—	3	1	—	2	2	3	
Természetrájd	—	—	2	2	—	—	2	2	2	2	—	—	
Vegytan és ásványtan .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Háztartástan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Beszéd és értelem gyakorl.	6	4	—	—	6	4	—	—	—	—	—	—	
Írás	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	—	
Rájd	—	1	1	2	—	1	1	1	2	2	2	2	
Ének	—	1	1	1	—	1	1	1	2	2	2	2	
Testgyakorlás	—	—	2	2	—	—	2	2	2	2	1	1	
Kézimunkák	—	—	—	—	—	3	3	3	3	3	3	3	
Franczianyelv mint rend- kívüli tantárgy	—	—	—	—	—	—	—	—	(2	2	2	2)	
Heti összeg :	20	20	22	24	20	23	24	24	27	27	27	28	

F) **A bevégzett tananyag.**

a) **A népiskolában.**

I. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: **Kalma Pál.**

A leányoknál: **Jakobei Margit.**

1. Vallástan.

12 biblia történet az ó és 12 történet az új szövetségből.
Egyházi énekek és imák.

2. Nyelvtan.

Magyar írás és olvasás a nyelvtan alapfogalmainak idevonatkozó része, szorosabb meghatározás nélkül.

Egyszerű nyelvtani gyakorlatok megfejtése, szóval, a palatáblán és írófüzetben.

3. Számтан.

A négy alapművelet szóval és jegyekkel az 1—30 terjedő számkörben.

4. Szemléltető oktatás.

Az iskola, a szülői ház, házi állatok; a kert, az utca, a helység, kézművesek, kereskedők; a mező, rét, erdő; néhány háziállat és növény; a hegy, a víz; időváltozások.

Elbeszélések a gyermeki életből; állatmesék. Gyermekdalok és költemények.

II. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: **Szűsz Lajos.**

A leányoknál: **Döbrentey Irén.**

1. Vallástan.

A tanterv által előírt bibliai történetek, imák és egyházi énekek

2. Magyar nyelv.

A helyes olvasás gyakorlása. A tömondat és ennek különféle alakjai; a főnév, tulajdonnév, ige, személyes névmás, melléknév és számnév Rövid nyelvtani feladványok Költemények emlékelése.

3. Német nyelv.

A német irva-olvasás tanítása, német szókgyűjtése és beszélgetések az egyszerű mondat körében. Versek s egyszerű fordítások.

4. Számtan.

A négy alapl művelet az 1—500-ig terjedő számkörben elvont és megnevezett számokkal. A mértékek megismerttetése.

5. Szemléltető oktatás.

A házi állatok és néhány a kertben, mezőben, erdőben, vagy vízben élő állat; a legfontosabb növények és ásványok. Némely földrajzi fogalmak; a határ és az abban látható főbb tárgyak. Budapest szék.-főváros kerületei.

6. Szépiras. — 7. Rajz — 8 Ének.

III. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: Windt József.

A leányoknál: Trauschenfels Elza.

I. Vallastan.

A biblia történetek összefüggésökben, Jézus és az apostolok élete s főbb tanai; az Ur imája; sz. írásbeli mondatok és egyházi énekek.

2. Magyar nyelvtan.

Az értelmes és helyes hangsúlyozással való olvasás. Az egyszerű és bővített mondatban előforduló mondat- és beszédrészek: a név- és igeragozás elemei, valamint a helyesírás főbb szabályai. Alkalmas versek és velősebb mondatok betanulása.

3. Német nyelv.

Olvasás és írás, beszéd- és fordítási gyakorlatok; költemények betanulása.

4. Számtan.

Az 1-től—10,000-ig terjedő számkörben a négy alapl művelet alkalmazott példákban. A különféle mértékek ismertetése.

5. Földrajz és hazai történelmi képek.

A főváros s ennek környéke. Pést-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és hazánk egyes vidékeinek megismerttetése kapcsában egyes történelmi képek.

6. Természetráaj.

A gerinces állatok; a növényországból a legszükségesebb tudnivalok s egynéhány ásvány.

7. Szépirás. — 8. Rajz. — 9. Ének. — 10. Torna.

IV. OSZTÁLY.

Osztálytanító a fiuknál: Lux Ede halála után Bruckner Frigyes.

A leányoknál: Mokry Eszter.

I. Vallástan.

Az Isten, önmagunk és embertarsaink iránt való kötelességek ismertetése a 10 parancsolat és a hegyi beszéd tárgyalása által: az apostoli hitvallás ágazatainak ismertetése és megmagyarázása a bibliai történetek alapján; szentírásbeli helyek és egyházi énekek.

2. Magyar nyelvtan.

Az értelmes és szép olvasás. A tö-, csonka-, bővített-, összevont és összetett mondatok megkülönböztetése; a ragok és képzők ismertetése; a mondatokhoz kapcsolt írásbeli gyakorlatok. Szavaltatok.

3. Német nyelv.

Olvasás írás, beszéd- szavaltat és fordítás gyakorlatok. Szöveggyűjtemény.

4. Számstan.

A négy alapl művelet begyakorlása nagyobb megnevezett és különnevű számokkal; ezeknek egyneműekké való változtatása és a közönséges életben előforduló törtszámok.

5. Földrajz.

Magyarország megyéenként; a magyar államot környező államterületek; az osztrák állam és Európa államainak általános ismertetése.

6. Történet.

A történeti képek bővítése és az időszakok szerint való rendezése által nemzetünk fontosabb történeti mozzanatainak ismeretése.

7. Természetisms.

A gerinctelen állatok; a leginkább használt növények és ásványok ismertetése.

8. Rajz. — 9. Szépirás. — 10. Ének. — 11. Torna.

b) **A polgári****I. polgári**

Osztályfőnök :

Tantárgy	Heti óra szám	Tanító	Tankönyv
Vallástan	2	Klímo Kálmán	Bereczky S. Biblia ismer- tetés. Sz. Biblia. Szőnyi : Énekeskönyv.
Magyar nyelv	2	Győry Ella	Dr. Gyulay B. olvasókönyv I. r. Torkos L. Magyar nyelvtan.
Német nyelv	4	Falvay Antal	Jausz K. Német olvasó- könyv I. r. Bohm Steinert kl. deutsche Sprachlehre.
Földrajz	3	Győry Ella	Hunfalvy Schneider I. Földr. Lange Cherven : Atlasz.
Számtan	2	Scholtz Lajos	Vajdafl. Számtan I.
Természetrész	2	Mikolík Kálmán	Szécskay : { Állattan és Növénytan I.
Szépírási	2	Mikolík Kálmán	—
Ének	2	Bruckner Frigyes	Szőnyi T. Énekeskönyv.
Rajz és mértan	2	Scholtz Margit	—
Női kézimunkák	3	Fuchs Paula	—
Testgyakorlat	2	Scholtz Lajos	—
Francia nyelv	2	Fuchs Paula	Ch. Noel : Premières lectures françaises.

Leányiskolájában.

Leányosztály.

Györy Ella.

T a n a n y a g

A biblia fontossága; a szentírás története és az ó-szövetség egyes könyveinek részletes ismertetése. Biblia olvasás. Egyházi énekek.
A 10 parancsolat. Az Ur imája.

Szép és értelmes olvasás, főképp a hazai történelemre és a magyar népéletre vonatkozó olvasmányok értelmezése és tartalmuk rövid összefoglalása. — Alkalmos olvasmányok alapján az egyszerű bővített mondat fő- és mellékrészei, a beszédrészek meghatározása, a teljes név- és igeragozás és a szóképzés. Kisebb versek szaválása. Hetenkint 1, csak az iskolában tartott írásbeli gyakorlatul diktandó írás vagy kisebb mesék és leírások fogalmazása.

Írás és olvasás. Helyesen hangsúlyozott értelmes olvasás. Szógyűjtés. Beszédgyakorlatok. Könnyebb leírások és elbeszélések, mesék: tollmondás. Helyesírási és szaválási gyakorlatok.

A magyar korona országainak, az osztrák tartományoknak és Európa többi országainak természeti és politikai földrajza részletesen.

A négy alapművelet elvont, egy- s különnevű számokkal. Arányosság és az egyszerű négyes szabály. A métermértékek és a hazai pénzek ismertetése. Feladatok megfejtése fejben, táblán és füzetben.

Téli hónapokban: A gerinczesek jellemzőbb alakjainak részl. leírása és osztályozása, tekintve azok hasznát, kárát és elterjedési viszonyait.
Nyári hónapokban: Több virágos növény leírása, tekintettel főbb alaktani jellegökre s ipari fontosságokra. Egy kis herbarium készítése.

A falitáblán való előírás után ütenyezéssel a magyar és német abc kis és nagy betűi magyar és német folyóírás. Helyes toll- és testtartás.

Az öntudatos helyes énekléshez szükséges zeneelmélet: zongorizáló gyakorlatok. A keményhangsorok. Egyházi énekek. Egyszólamu dalok.

Mértani alapfogalmak. Az egyenes vonalak mérése, osztása és egybeállítás-a rajzeszközökkel és szabadkézzel. Egyenes vonalú síkdíszítmények, egyszerű padozat minták és meander-szalagok rajza.
Szemléltetett egyszerű tárgyak rajzolása.

Egyszerű kalotaszegi varrottas. Kereszt és száröltés. Reczés, a fileit guipure különböző öltéseivel.

Rend- és szabadgyakorlatok: különféle tag- és törzsgyakorlatok. A természetes járás halkán, dobbantással és utánlépéssel; ugrás. Szergyakorlatok: a vízintes és rézsutos lábtón, lebegőfán, lengő kötélén, támfán és gyűrűhintán.

Játék: Labdadobás. Lánccjáték. Farkas ér bárány.

A kiejtés begyakorlása. Írás és jelek A háromféle névelő, főnév és ejegetése, adjectív, possessív, demonstratív, tulajdonnevek, proposition számnevek. Avoír és étre főbb alakjai. Fordítások. Szaválás. Hetenkint 1 írásbeli gyakorlat.

II. polgári

Osztályfőnök

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n i t ó	T a n k ö n y v
Vallás tan	2	Klimó Kálmán	Bereczky: Bibliai ismertetés. Biblia olvasókönyv. Egyházi énekek.
Magyar nyelv	3	Győry Ella	Dr. Gyulay B. olvasókönyv II. r. Torkos L. Magyar nyelv tan
Német nyelv	3	Falvay Antal	Jausz K. Német olvasó- könyv II. r. Böhm-Steinert. kl. deut. che Sprachlehre.
Történelem	2	Győry Ella	Kozma: Világtörténelem.
Földrajz	2	Győry Ella	Hunfalvy: Földrajz II. Lange Cherven: Atlasz.
Szám tan	2	Scholtz Margit	Vajdady: Szám tan II.
Mértan	1	Scholtz Lajos	—
Természetr ajz	2	Mikolík Kálmán	Szécskay: Állat- és növény- tan II.
Ének	2	Bruckner Frigyes	Szőnyi: Énekeskönyv.
Írás	1	Mikolík Kálmán	—
Rajz	2	Scholtz Margit	—
Kézimunka	3	Fuchs Paula	—

leányosztály.

Mikolik Kálmán.

T a n a n y a g

Az új szövetség egyes könyveinek részletes ismertetése és irónak története. Bibliai olvasás. Az apostoli hitvallás. Egyházi énekek.

A magyar nyelv mondat- és alaktan folytonos elemzéssel, kiváló figyelemmel a helyesírásra és az írásjelek használatára; a népnyelv ismertetése s a hibás kiejtés ellenőrzése; a rokonértelmű szók bemutatása és gyakorlása. Mondatrövidítés. A körmondat. Prózai és verses olvasmányok. Nyelvtani feladatok. Két hetenkint írásbeli dolgozatul leírások s egyéb önálló fogalmazványok. Szavalatok.

Az alaktan. A bővített és összevont mondat. Prózai és költői szemelvények. Szógyűjtés Tollbamondás és helyesírási gyakorlatok, mesék, elbeszélések. Szavalatok.

A történelem fogalma. Az ókori népek történelme röviden, a görögök- és rómaiaké részletesebben. A középkorból a népvándorlás. N. Károly birodalma.

Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza, különös tekintettel a természeti viszonyokra. A tanult földrészek vázlatainak készítése

Az I osztályban tanultak ismétlése. Az időszámítás körébe tartozó számítások. Tizedes törtek. Az összetett hármas szabály egész és tíz. Törtszámokkal. — A növendékek az elősoroltakat fejben, táblán és füzetben gyakorolják és dolgoznak iskolai és házi feladatokat is.

Pont, vonalak és szögek fekvése és mérése. A három, négy és sokszög, a kör és kerületük főtulajdonságai és alakítása; továbbá szerkesztések alapján az idomok összeillősége és hasonlósága.

Az őszi hónapokban: a hazai gyümölcsök szemléltető leírások, osztályozása Téli hónapokban: az állattan gerincztelen osztályai rendszeresen az egyes főbb jellemek kiemelésével. A tavaszi hónapokban: a fontosabb mezőgazdasági, kerti és konyha növények, fák mérges növények osztályozása és a herbarium készítés folytatása.

A hangjegyek nevei és értéke: az ütemek, a hangsúly és a hangközök elméletileg és gyakorlatilag. Egyházi énekek; egy- és kétszólamu dalok és magyar népdalok.

Magyar és német folyóírás gyakorlása mint az I. osztályban.

Vegyés és görbevonalu síkítványok rajzolása táblarajzok nyomán rajzeszközökkel és szabad kézzel. Természet után való rajzolás.

Vászon mintakendő a fehérvarrás alapöltéseivel, különböző ájour és szállaöltéssel. Betűjegyzés Magyar stylen tartott lapos himzés és töltő öltés.

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n á r	T a n k ö n y v
Testgyakorlatok	2	Scholtz Lajos	—
Francia nyelv (fakultative)	2	Fuchs Paulas	Ch Noel : Premiéres lectures françaises.

III. p o l g á r i

Osztályfőnök:

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n á r	T a n k ö n y v
Vallástan	2	Klimo Kálmán	Pálffy J.: Egyháztörténet. Egyházi énekek.
Magyar nyelv	3	Győry Ella	Révy Ferencz : Stylistika. Arany : Toldi (magyarázata Lehr Albert.)
Német nyelv	3	Mikolík Kálmán	Dietlein : Leitfaden zur deut- schen Litteratur.
Történelem	3	Győry Ella	Kozma : Világtörténelem.
Földrajz	1	Győry Ella	Hunfalvy : Földrajz. Lange Cherven : Atlasz.
Vegyten, ásványtan és földtan	3	Scholtz Lajos	Rybar : Vegyten és ásvány- tan.

T a n a n y a g

Rendgyakorlatok: kanyarodások körülkürzés, fordulatok járásközben. Szabadgyakorlatok: összetett hármás gyakorlatok, hintajárás, bibiczjárás. Szergyakorlatok: ugrózsámolyokon, függeszkedés, létrán lebegőjárás és egymásnak kerülése gerendán; gyakorlatok lengő kötélén és gyűrűhintán Labdajáték.

Alaktani ismétlések. A rendes igék tüzetes ragozása; használtabb rendhagyó igék, névmások, határozók s a névragozás részletesen. Mondatok készítése. Olvasás, fordítás és az olvasmányok tartalmának elbeszélése. Dietéek, nyelvtani és helyesírási gyakorlatok. Versek, prózai darabok és kisebb párbeszédek könyv nélkül.

l e á n y i s k o l a.

Scholtz Lajos.

T a n a n y a g

A keresztyén egyház története a 30 éves háborúig különösen a hitjavítás hazánkban. A szentségek.

Nyelvtani ismétlések elemzés közben költői és prózai olvasmányok alapján. Az egyszerű és szép stylus sajátosságai, kiváló tekintettel a magyar nyelv eredeti sajátosságaira. Prózai és vers alak. Hangsúlyos az időmértékes verselés. Az írásművek felosztása, a prózai műfajok és a közéleti fogalmazványok. Irály és verstani elemzések Arany Toldijának tárgyazása. Irálygyakorlatul: levelek, ok- és ügyiratok. Szavalatok

Az összetett mondat. A körmondat. A verstan elemei. Elbeszélő költői műfajok. Két hetenként írásbeli dolgozat, részint szabadon, részint az olvasmányokból merítve.

A pápaság és császárság küzdelmei, a keresztes hadjáratok. D'Arc Johanna: a Habsburgok a középkor végén. Spanyolország felszabadulása. Találmányok. A reformáció. Habsburgok világbirodalma. A németalföldi szabadságharc. A 30 éves háború XIV. Lajos kora. Az angol forradalom. II. Frigyes. Nagy Péter. Az északamerikai szabadságharc. A francia forradalom. Napoleon. A német birodalom és az olasz királyság megalkulása.

Kapcsolatban a történeti tanítással az eddig tanultak ismellése áttekintése és gyakorlása a térkép folytonos használata mellett.

A levegő és a víz elemeinek ismertetése. Elem és összetett test. Kristályok. Nem fémös elemek és azoknak fontossabb vegyületei. A savak. A könnyű és nehéz fémek. Ötvény Aljak. Sók. A szervetlen testek alaki természettani és vegytani tulajdonságai. Kőzetan és Földtan. Szerves vegytanból: illó olajok és gyanták, szénhidratok, a szeszes erjedés, az alkoholok, a savak, zsíradékok, festő anyagok, alkoloidek és fehérnye anyagok.

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n i t ó	T a n k ö n y v
Háztartás	1	Mikolik Kálmán	Sebestyén né Stetina J. Gazdaságtan fels. leány- iskolák számára.
Számtan	2	Scholtz Lajos	Vajdady: Számtan III.
Mértan	1	Scholtz Margit	—
Írás	1	Mikolik Kálmán	—
Rajz	2	Scholtz Margit	—
Ének	2	Bruckner Frigyes	Szőnyi: Énekeskönyv.
Kézimunka	3	Fuchs Paula	—
Testgyakorlás	1	Scholtz Lajos	—
Franczia nyelv	2	Fuchs Paula	Noel: Premiéres lectures françaises (haladóknak)

IV. p o l g á r i

Osztályfőnök:

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n i t ó	T a n k ö n y v
Vallástan	2	Klimo Kálmán	Bereczky S. Ev. hit- és erkölcstan. Egyházi énekek.
Magyar nyelvtan	4	Falvay Antal	Novák Sándor: A magy. nemzet. irod. ismertetése.

T a n a n y a g

Alapfogalmak. A termelés főágai. A vagyonszerzés. A nő szerepe és hivatása a házi gazdaság vezetésében. A takarékoság fontossága. Költségvetés. A lakás, butorok- ruházat és élelmiszerek, azoknak beszerzése és eltartása. A háztartási munkák megosztása. A házi tűzhely szentsége.

Közönséges törtek. Olasz gyakorlat. Egyszerű és összetett hármasszabály törtekkel. A hazai pénzek és mértékek folytonos ismertetése.

A három-, négy- és sokszög s a kör kerületének, s egyszerű szabályos testek térfogatának s felszínének ismertetése, illetve kiszámítása.

A magyar és német folyóírás gyakorlásán kívül a ronde-rással diszbetű.

Síkalkítmények rajzolása és festése különböző stýlben magyarázattal kísért táblai előrajzok és természeti tárgyak nyomán.

A hangközök és lépcsők folytatólagos ismertetése és továbbgyakorlása. A skák képzése és éneklése minden hangnemben Két és háromszólamu gyakorlatok és énekek. Chorálok.

Magyar mintájú zsebkendő és betűhímzés. Színes magyar hímzés. Eredeti áttört kalotaszegi varrottas.

Kanyarodások járásközben, csillagfellállítás Forgólépés járás csuszószóktetés. Botgyakorlatok. Magas és távugrás. Zsámolyon átugrás, gyakorlatok gyűrűhintán: fordulattal, lábműködéssel felhuzódás; körhintán: futás és mérsékelt repülés; létrán függeszkedés lóbálással; támfán: mellső és hálsó fekvő támasz. Játékok.

Értelmes olvasás és ennek alapján folytonos beszédgyakorlatok. Az egyszerű bővített mondat ismertetése, mondatrészei és beszédrészei elemzése. verses és prózai darabok megtanulása. Copiek, nyelvtani gyakorlatok, dictéek és kis compositiók olvasmányok alapján. Beszédgyakorlatok a közéletből merített dolgok köréből.

l e á n y o s z t á l y

Falvay Antal.

T a n a n y a g

Hittan. A választanok. Erkölestan, Biblia olvasás. Egyházi énekek.

Költői művek olvasása és esztetikai fejtegetése, szavalása és ezek alapján: a költői műfajok ismertetése és a kiváló magyar írók méltatása. Az irodalomtörténet vázlata, Két hetenkint írásbeli dolgozatok leginkább az olvasmányokból merítve, a főalakok jellemrajzát adva és fogalommagyarázatok, elmélkedések.

T a n t á r g y	Heti óra szám	T a n í t ó	T a n k ı n y v
Német nyelv	3	Mikolik Kálmán	Dietlein : Lehrbuch der deutschen Litteratur.
Történelem és Alkotmánytan	3	Mikolik Kálmán	Baróti-Csánki : M. történ. és Csiky : Alkotmánytan.
Földrajz	1	Scholtz Lajos	Emödi : Természettan és csill. földrajza.
Számтан	3	Scholtz Lajos	Vajdady : Számтан II.
Természettan	2	Scholtz Lajos	Emödi : Természettan.
Egészségtan	2	Bexheft Ármin dr.	Csapódy-Gerlóczy : Egészségtan.
Ének	2	Bruckner Frigyes	Szónyi : Énekeskönyv.
Rajz	2	Scholtz Margit	—
Kézimunka	3	Fuchs Paula	—
Testgyakorlat	1	Scholtz Lajos	—
Francia nyelv	3	Fuchs Paula	Salarien : Francia olvas- mányok.

T a n a n y a g

A klasszikus iskola kiváló tagjai: Klopstock, Lessing, Herder, Goethe, Schiller életrajzai és egyes műveinek megismertetése. Szavalatok. Két hetenkint egy írásbeli szabad dolgozat (Sprichwort-Erklärung, Schilderung-Erläuterungen.)

Magyarország története összefüggő előadásban a legrégebbi időtől fogva a legújabbig, az alkotmánynak fontosabb intézményeire való tekintettel s a növendék nemzeti érzületének és jellemének fejlesztése czéljaiból. Magyarország természeti és politikai földrajzának áttekintése.

Kapcsolatban a természettannal. A csillagászati földrajz elemei a csillagok felosztása. Naprendszerünk. A föld és ábrázolása. Látóhatár. Földrajzi hosszúság s szélesség. A föld forgása és keringése Nappálya Naptávól, napközeli. Nap és évszakok. Földövek. A hold mozgása és fényváltozásai. Nap és holdfogyatkozás. Álló csillagok; csillagképek. Az egyes tünetmények magyarázata megfelelő földrajzi készülékek segítségével történik.

A százalékszámítás és alkalmazása. A láncszabály. A hazai és a legfontosabb külföldi pénznemek ismertetése és átszámítása, Egyszerű és összetett részarányos osztás. Vegytésszabály. Arany és ezüsttövényekre, vertpénzekre és állampénzpapirokra vonatkozó számítások. Gyakorlati példák kidolgozása táblán s füzetben.

A természettan alapfogalma. A testek általános tulajdonságai. Azok halmaza. A hő és annak hatása. Hőmérő. A szilárd, cseppengős és terjengős testek egyensúlya és mozgása. A hangtan. A fénytán. A delezesség. A villamosság. Mindez kísérletek alapján magyarázva.

Az egészség és betegség fogalma. Az egészségre ható tényezők. A mozgás, érzés. Érzékek. A légzés. A vérkeringés. Táplálkozás. Mérgezés. Rögtöni segély. Ragályozás. Sebfertőzés. Betegápolás. Az emberi szervezet egyes részeinek megóvására, ápolására és fejlesztésére vonatkozó szabályok. A testi nevelés főbb elvei.

Az énekhez szükséges ismeretek az összhangzattanból. Több szólamú női karok. Műdalok jeles dalszerzőktől. Kétszólamú choralok.

Bevezetés a távlati rajzolásra. Távlati rajzolása egyenes vonalnak síklapnak és egyszerű szögletes testeknek. A színharmonia ismertetése és síképképmények rajzolása és festése. Domboru gipszképmények rajzolása, körrajzban, majd árnyékolva.

Női ing varrása, himzett vagy á jour betéttel, hurkolt csikkal, Foltzott mintakendő, vászon és damaszt műtöméssel; gomblyuk varrása és betűjegyzés.

A III. oszt. anyaga nagyobb kiterjedésben és nehezebb összeköttetésben; a testgyakorlás tanításból kifolyó utasítások a gyakorlati életre.

Az előző osztályokban elsajátított ismeretek kiegészítése egyes olvasmányok tárgyai és alakjainak kezelése alapján. Később levelek fogalmazása. Fordítás, beszéd és szavlati gyakorlatok.

G) Tankönyveink

Használt tankönyvek	Fiu osztályban	Leányosztályban
1 Bereczky S. Bibliatörténetek	II. III.	II. III.
2 Bereczky Hit- és Erkölestan	—	IV. polg.
3 Győri V. és Klaár F. Luther kis kátéja	IV.	I-IV. polg.
4 Bereczky Egyháztörténete	—	III. polg.
5 Bereczky Biblia ismertetése	—	I. II. polg.
6 Egyházi énekek ev. iskolák számára	III IV.	I. IV. polg.
7 Testamentom v. Biblia olvasókönyv	IV.	IV. I. II. III. IV.
8 ABC- és olvasókönyv Péterfy és társaitól	I.	I.
9 Kurz S. Németh ABC	II.	II.
10 Komáromy, Lakits s t. olvasókönyv.	II. III. IV.	II. III. IV.
11 Révy Magyar olvasókönyv	—	I. II. polg.
12 Lehr Arany Toldija	—	III. polg.
13 Jausz Lesebuch I. II.	III. IV.	III. IV.
14 Jausz György német olvasókönyv polgári iskolák számára	—	I. II. polg.
15 Komáromy magyar nyelvtan	II.	II.
16 Bárány nyelvkönyv I. II.	III. IV.	III. IV.
17 Torkos L. magyar nyelvtan	—	I. II. polg.
18 Révy F. Stiliztika	—	III. polg.
19 Novák S. magyar nemz. irod. ismertetése	—	IV. polg.
20 Böhm-Steinert kl. deutschen Sprachlekre	—	I. II. polg.
21 Dietlien Leitfaden d. deutschen Litteraturgeschichte	—	III. IV. polg.
22 Füredi számtani példatár	II. III.	II. III.
23 Emericzy számtani példatár IV.	IV.	IV.
24 Vajdady számtan I. II.	—	I. II. III. IV. polg.
25 Mkolik földrajza	III.	III.
26 Gáspár földrajza	IV.	IV.
27 Huntealvy-Schneider földrajza	—	F. II. III. polg.
28 Német Magyarország hegy- és vízrajzi térképe	IV.	IV. I. polg.
29 Lange Cherven földrajzi atlasz	—	I. II. III. polg.
30 Ballagi K. és Nagy L. magyarok története	IV.	IV.
31 Kozma világtörténelem	—	II. III. polg.
32 Baróti-Csánki magyarok történelme	—	IV. polg.
33 Csiky alkotmánytan	—	IV. polg.
34 Csapody-Gerlőczy egészségtan	—	IV. polg.
35 Báthory természetrajz	IV.	IV.
36 Emődi természettan és csill. földrajz	—	IV. polg.
37 Szécskay állat- és növénytan I. II.	—	I. II. polg.
38 Rybar vegytan és ásványtan	—	III. polg.
39 Sebestyenné Stetina J. gazdaságtan	—	III. polg.

TANULÓINK SZÁMÁNAK TÁBLÁZATOS KIMUTATÁSA.

Osztály	A tanulók száma			Vallás						Anyanyelve				Születési év								Szüleinek polgári állása					Tan-dij				
	beiratott	Ezek közül		év. ref.	unitárius	romai kath.	görög kath.	görög keleti	izraelita	magyar	német	tót	egyéb	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	értelmiségi	kere-kező	iparos	földb. v. bérliő	szem. szolgálattévő vagy szolgálta	fizető	tandijmentes
		meghalt	kimaradt																												
I. fiu	48	—	—	24	2	—	6	—	16	46	2	—	—	43	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	13	21	9	—	5	39	9
II. „	43	—	1	20	2	—	4	—	17	42	1	—	—	—	38	5	—	—	—	—	—	—	—	14	11	12	—	6	34	9	
III. „	60	—	1	26	3	1	9	—	21	52	8	—	—	—	51	9	—	—	—	—	—	—	—	18	23	11	2	6	49	11	
IV. „	60	—	4	29	3	—	8	—	20	52	6	1	1	—	—	4	49	4	3	—	—	—	—	21	16	20	2	1	50	10	
Összesen fiuk	211	—	6	99	10	1	27	—	74	192	17	1	1	43	42	61	58	4	3	—	—	—	—	66	71	52	4	18	172	39	
I. elemi leány	31	—	—	18	3	—	3	—	7	30	1	—	—	27	3	1	—	—	—	—	—	—	—	8	6	14	—	3	26	5	
II. „	38	—	2	19	2	—	3	—	14	35	3	—	—	—	30	6	2	—	—	—	—	—	—	12	13	8	—	5	29	9	
III. „	40	—	2	19	3	—	3	—	15	36	3	—	1	—	1	24	12	2	1	—	—	—	—	12	12	14	—	2	35	5	
IV. „	40	—	1	4	3	—	2	—	21	37	2	—	1	—	—	2	27	7	3	1	—	—	—	14	13	13	—	—	34	6	
Összesen el. leány	149	—	5	70	11	—	11	—	57	138	9	—	2	27	34	33	41	9	4	1	—	—	—	46	44	49	—	10	124	25	
I. polgári leány	61	—	4	34	7	2	3	—	15	58	1	—	2	—	—	—	2	41	14	2	2	—	—	20	25	10	—	6	48	13	
II. „	56	—	—	26	1	—	2	—	27	53	3	—	—	—	—	—	—	3	36	17	—	—	—	12	20	21	1	2	47	9	
III. „	61	—	1	28	1	—	7	—	25	52	6	2	1	—	—	—	—	—	3	41	12	4	1	18	19	20	—	4	52	9	
IV. „	70	—	1	38	6	—	2	—	24	65	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	44	18	3	1	14	30	18	3	5	58	12
Össz. polg. leány	248	—	6	126	15	2	14	—	91	228	15	2	3	—	—	—	2	44	53	64	58	22	4	1	64	94	69	4	17	205	43
A tanulók főösszege	608	—	17	295	36	3	52	—	222	558	41	3	6	70	76	94	101	57	60	65	58	22	4	1	176	209	170	8	45	501	107

KIMUTATÁS

a tanítás eredményéről a folyó tanév végén.

O S Z T Á L Y	V i z s g á t t e t t										Főösszeg		
	rendes tanulóink közül					magántanulóink közül							
	kitűnő I.	jeles II.	jó III.	elégs. IV.	elégt. V.	összesen	kitűnő I.	jeles II.	jó III.	elégs. IV.		elégt. V.	összesen
I. elemi fiu	19	19	5	3	2	48	8	2	1	—	—	11	59
II. elemi fiu	10	14	11	5	2	42	4	1	1	—	—	6	48
III. elemi fiu	15	21	15	7	1	59	12	4	1	—	—	17	76
IV. elemi fiu	12	13	26	5	—	56	5	3	—	—	—	8	64
összesen fiuk	56	67	57	20	5	205	29	10	3	—	—	42	247
I. elemi leány	8	13	8	1	1	31	3	2	—	—	—	5	36
II. elemi leány	8	11	10	4	3	36	3	1	—	—	—	4	40
III. elemi leány	17	10	10	—	1	38	5	2	2	—	—	9	47
IV. elemi leány	7	18	12	—	2	39	4	3	2	—	—	9	48
összesen elemi leány	40	52	40	5	7	144	15	8	4	—	—	27	171
I. polgári leány	4	21	21	9	2	57	1	1	1	—	—	3	60
II. polgári leány	6	16	15	13	6	56	1	2	—	—	—	3	59
III. polgári leány	4	22	20	12	2	60	2	2	—	—	—	4	64
IV. polgári leány	10	27	20	10	2	69	3	2	1	1	—	7	76
összesen polg. isk. leány	24	86	76	44	12	242	7	7	2	1	—	17	259
Főösszeg	120	205	173	69	24	591	51	25	9	1	—	86	677

A tanulók névsora.*)

I. elemi fiú-osztály.

1 Bak István, 1900. Bp. izr.	26 Lilienthál Dezső, 1900. Bp. izr.
2 Balog Pál, 1900. Bp. izr.	27 Liszt Artúr, 1900. Bp. ágh.
3 Berger Tivadar, 1900. Bp. ágh.	28 Liszt Ferencz, 1900. Rákospalota,
ágh. tdm.
4 Birkholz Tivadar, 1900. Bp. ágh.	29 Lübke Róland, 1900. Bp. ágh.
5 Blumenau Imre, 1900. Bp. ágh.	30 Müller György, 1900. Bp. r. k.
6 Bohus Pál, 1900. Bp. ágh. tdm.	31 Neményi Imre, 1900. Bp. izr.
7 Fejér István, 1900. Bp. izr.	32 Oravetz Andor, 1900. Bp. ágh. tdm.
8 Fiedler Gusztáv, 1900. Bp. ágh.	33 Petschauer László, 1900. Bp. izr.
9 Fodor Ferencz, 1900. Bp. izr.	34 Porédos Zoltán, 1900. Pécs, ágh. tdm.
10 Fuchs Frigyes, 1900. Bp. ágh.	35 Radó István, 1900. Bp. izr.
11 Halász István, 1899. Nagykőrös,
ev. ref.	36 Rehák Pál, 1900. Bp. r. k.
12 Handier Samu, 1899. Bp. ágh.	37 Rockstroh Róbert, 1900. Bp. ágh.
13 Herczegh Ede, 1900. Bp. ev. ref.	38 Schwertner Richárd, 1900. r. k.
14 Herisch József, 1900. Bp. ágh. tdm.	39 Steinitz Imre, 1900. Bp. izr.
15 Hirsch István, 1900. Bp. izr.	40 Strausz Ferencz, 1900. Bp. izr.
16 Iszer Károly, 1900. Bp. r. k.	41 Surány Emil, 1900. Bp. ágh.
17 Jensen Rezső, 1898. Hamburg. ágh.	42 Szabó Árpád, 1900. Bp. ágh.
18 Kármán László, 1900. Bp. izr.	43 Sztreha Dezső, 1900. Bp. r. k.
19 Kaszaniczky Gyula, 1900. Bp. ágh.	44 Takács Ede, 1900. Bp. ágh. tdm.
20 Kellner Vilmos, 1900. Bp. izr.	45 Takáts Imre, 1900. Bp. ágh.
21 Kertész János, 1900. Bp. r. k.	46 Vendéghegyi László, 1899. Bp.
ágh. tdm.
22 Klaár Vilmos, 1899. Bp. ágh. tdm.	47 Wack Keresztély, 1900. Bp. ágh.
23 Králik Márton, 1900. Bp. ágh. tdm.	48 Winter Aladár, 1900. Bp. izr.
24 Láng Gyula, 1900. Bp. izr.	
25 Ledermann Pál, 1900. Bp. izr.	

*) **Rövidítések:** ágh. — ág. hitvallású; ev. ref. — evangélikus református; r. k. — római katolikus; gk. — görög keleti; izr. — izraelita; tdm. — tandijmentes; mv. — magánvizsgáló; kim. — kimaradt; mh. — meghalt.

II. elemi fu-osztály.

1 Bánd Pál, 1899. Bp. izr.	22 Lepter Jenő, 1899. Bp. ágh.
2 Dávid Imre, 1899. Bp. izr.	23 Leyrer Kálmán, 1899. Bp. r. k.
3 Dengyel János, 1899. Bp. ágh.	24 Liéban Lajos, 1899. Bp. ágh.
4 Feistel László, 1869. Bp. ágh. tdm.	25 Lustig Béla, 1899. Bp. izr.
5 Fiedler Antal 1898. Bp. ágh.	26 Magyar Károly, 1899. Bp. ágh. tdm.
6 Fleischmann Pál, 1899. Bp. izr.	27 Mannheim Ernő, 1999. Bp. izr.
7 Gerber Ármin, 1899. Bp. izt.	28 Martin Jenő, 1899. Bp. ágh. tdm.
8 Herzel János, 1899. Arad izr.	29 Molnár Ernő, 1899. Bp. ágh.
9 Hesslein István, 1899. Bp. izr.	30 Moravitz József, 1898. Bp. ágh. tdm.
10 Hirsch György, 1898. Bp. izr.	31 Pajor László, 1898. Bp. ágh. kim.
11 Hrdkő Árpád, 1898. Bp. ágh. tdm.	32 Rados József, 1899. Bp. ev. ref. tdm.
12 Huszár Béla, 1899. Bp. izr.	33 Rehák Rezső, 1899. Bp. r. k.
13 Janssen Henrik, 1999. Bp. ágh.	34 Rubel Béla, 1899. Bp. izr.
14 Kalász József, 1899. Bp. ágh.	35 Salzer Leó, 1899. Bp. izr.
15 Kappel István, 1899. Bp. izr.	36 Schmidt Gyula, 1899. Bp. ágh.
16 Karácsonyi Tibor, 1899. Bp. ev. ref.	37 Schmidt Henrik, 1899. Bp. ágh. tdm.
17 Kaemmerer Róbert, 1899. Uj-Gradiska agh. tdm.	38 Selmei Ferenc, 1899. Bp. izr.
18 Kirnbauer Lajos, 1899. Bp. ágh. tdm.	39 Solti Odön, 1899. Bp. r. k.
19 Kohn Nándor, 1899. Bp. izr.	40 Somogyi József, 1899. Bp. ágh.
20 Kölbl Rozsó, 1899. Bp. r. k.	41 Strasser Tibor, 1899. Bp. izr.
21 Krepuska Kálmán, 1899. Bp. ágh.	42 Vörös László, 1899. Bp. ágh.
	43 Zoltán István, 1899. Bp. izr.

III. elemi fu-osztály.

1 Achtehner József, 1898. Bp. r. k.	29 Kasznár Pál, 1898. Bp. izr.
2 Altstock Pál, 1898. Bp. izr.	30 Kerner István, 1898. Bp. r. k.
3 Auer Ernő, 1898. Bp. izr.	31 Kesselbauer Róbert, 1898. Bp. ágh.
4 Bálint László, 1898. Győr izr.	32 Keszler László, 1898. Bp. ágh.
5 Benkő György, 1898. Bp. izr.	33 Kirschlechner János, 1898. Bp. r. k.
6 Benthem Vilmos, 1897. Bp. ágh. tdm.	34 Kirschner Béla, 1898. Bp. ágh.
7 Herczky István, 1897. Bp. ágh. tdm.	35 Köhgyi József, 1898. Bp. izr.
8 Bohus Ferencz, 1898. Szarvas, ágh. tdm.	36 Köhler Kálmán, 1898. Bp. ágh. tdm.
9 Brasch László, 1898 Bp. izr.	37 Landgraf Ervin, 1898. Bp. ágh.
10 Cifka Kálmán, 1897. Bp. r. k.	38 Lenz Gyula, 1898. Bp. r. k.
11 Frei Ármin, 1898. Bp. r. k.	39 Leszlényi Leó, 1898. Bp. izr.
12 Fuchs Ernő, 1898. Bp. izr.	40 Lukács Tibor, 1898. Bp. izr.
13 Fuchs György, 1898. Bp. ágh.	41 Mandel Jenő, 1898. Bp. izr.
14 Fuchs Vilmos, 1898. Bp. izr.	42 Marton Gyula, 1898. Bp. r. k.
15 Garai Gusztáv, 1898. Bp. izr.	43 Molnár László, 1897. Pécs, ágh.
16 Gerlei János, 1898. Lugos, r. k.	44 Montág Pál, 1898. Bp. izr.
17 Gmehling Rikárd, 1898. Bp. unit kimaradt	45 Neufeld Géza, 1898. Bp. izr.
18 Goldberger Imre, 1898. Bp. izr.	46 Pajor Endre, 1898. Bp. izr.
19 Gráf Károly, 1898. Bp. ágh. tdm.	47 Platschek László, 1898. Bp. izr.
20 Gruber György, 1898. r. k.	48 Pürner József, 1898. Bp. ev. ref.
21 Handler Imre, 1897. Bp. ágh.	49 Simó Pál, 1898. Bp. ágh.
22 Haskó János, 1898. Bp. ágh. tdm.	50 Steinhilber Gyula, 1898. Bp. ágh.
23 Heckenast Róbert, 1898. Kis-Tétény, ágh.	51 Szabó József, 1898. Bp. ágh. tdm.
24 Herczegh József, 1898. Bp. ev. ref.	52 Szabó Lajos, 1898. Bp. ágh.
25 Herzberger László, 1897. Bp. ágh. tdm.	53 Szabó László, 1898. Bp. ágh. tdm.
26 Holzer Simon, 1898. Bp. izr.	54 Szinek Lajos, 1897. Bp. ev. ref.
27 Kamarell Pál, 1897. Bp. ágh. tdm.	55 Thuresányi Pál, 1898. Bp. ágh.
28 Kappel Pál, 1898. Bp. izr.	56 Trieszler Miklós, 1898. Bp. ágh. tdm.
	57 Vörös Kálmán, 1897. Bp. ágh.
	58 Walka György, 1898. Bp. ágh.
	59 Weisz Béla, 1898. Bp. izr.
	60 Wolf Károly, 1898. Bp. ágh.

IV. elemi fiu-osztály.

1 Balogh László, 1897. Magyar-igen, ev ref. 2 Benkó Pál, 1897. Bp. égh 3 Binder Vilmos, 1897. Bp. ágh. 4 Bereczky Endre, 1896. Bp. ágh. 5 Braun Andor, 1897. Bp. izr. kim. 6 Bruckner István, 1897. Bp. izr. 7 Brust Ferencz, 1897. Bp. izr. 8 Burg Ervin, 1898. Bp. izr. kim. 9 Conrád Ernő, 1897. Bp. ágh. 10 Corfiád Alfréd, 1895. U.-Alag, ágh. kim. 11 Csatáry Lajos, 1897. Bp. ev. ref. 12 Dániel János, 1897. Berlin, izr. 13 Emőd László, 1897. Szolnok, ágh. tdm. 14 Friedmann György, 1897. Bp. izr. kim. 15 Friedmann Hugó, 1897. Bp. izr. 16 de Fries Károly, 1897. Braunschweig, ágh. 17 Groszner Géza, 1897. Domony, izr. 18 Hajcsi György, 1897. Bp. ágh. 19 Halbrohr Barnabás, 1897. Bp. izr. 20 Handler János, 1896. Bp. ágh. 21 Haskó József, 1897. Rp. ágh. tdm. 22 Herpy Károly, 1897. Bp. r. k. 23 Hofbauer Gusztáv, 1897. Bp. ágh. 24 Jahmann Árpád, 1897. Bp. ágh. 25 Kadelburg Ernő, 1898. Bp. izr. 26 Kalinay Gyula, 1897. Bp. r. k. 27 Klivényi Elemér, 1897. Bp. r. k. 28 Krekó Béla, 1897. Bp. ev. ref. 29 Krempelsz Péter, 1897. Bp. ágh. 30 Krepuska Géza, 1897. Bp. ágh.	31 Lederer Andor, 1897. Nyiregyháza, izr. 32 Lenz József, 1897. Bp. r. k. 33 Lénárd Lőrincz, 1897. Bp. izr. kim. 34 Lepter János, 1897. Bp. ágh. 35 Lugossi József, 1897. Bp. ágh. 36 Luzuy Antal, 1896. Bp. r. k. 37 Nagel Ferencz, 1897. Bp. izr. 38 Oszuszký István, 1895. Bp. ágh. 39 Petz Frigyes, 1897. Bp. r. k. 40 Podvinek László, 1897. Bp. izr. 41 Poput János, 1897. Bp. ágh. tdm. 42 Rechnitz Pál, 1897. Bp. izr. kim. 43 Rosszák István, 1897. Bp. ágh. tdm. 44 Rysavy Béla, 1897. Bp. r. k. 45 Schneider Lajos, 1897. Bp. ágh. tdm. 46 Scholtz Ernő, 1897. Bp. ágh. tdm. 47 Schultheisz Pál, 1897. Bp. izr. 48 Selmeczi Antal, 1897. Bp. izr. 49 Stein Curt, 1895. Hamburg, izr. 50 Strausz Ernő, 1897. Bp. izr. 51 Szili Tibor, 1897. Bp. izr. 52 Szokolik Béla, 1897. Bp. ágh. tdm. 53 Szokolik József, 1897. Bp. ágh. tdm. 54 Scheidl Nándor, 1897. Bp. r. k. 55 Takács Gyula, 1897. Bp. ágh. tdm. 56 Tertoris Remo, 1897. Bp. ágh. 57 Quittner Ferencz, 1897. Bp. izr. 58 Ungár Pál, 1897. Bp. izr. 59 Wachtel Jenő, 1897. Bp. izr. 60 Weigl Pál, 1898. Bp. izr. 61 Weil György, 1896. Bp. izr. 62 Weisz Sándor, 1897. Bp. izr. 63 Wellisch György, 1897. Bp. izr. 64 Wolf Henrik, 1897. Bp. ágh.

I. elemi leányosztály.

1 Bleissner Anna, 1900. Bp. ágh. tdm.	16 Koch Frida, 1900. Wien, ágh.
2 Blitz Ottilia, 1900. Bp. izr.	17 Kolofon Anna, 1899. Bp. ágh.
3 Bohuska Irén, 1900. Bp. ágh.	18 Kolofon Lenke, 1900. Bp. ágh.
4 Brozik Ella, 1900. Bp. ágh.	19 Králik Hilda, 1898. Bp. ágh. tdm:
5 Conrád Hermin, 1900. Bp. ágh.	20 Kulcsár Mici, 1900. Bp. ágh.
6 Feldmann Anna, 1900. Bp. izr.	21 Ljenerth Aranka, 1900. Bp. r. k.
7 Filay Erzsike, 1899. Bp. ágh.	22 Róna Lili, 1900. Bp. izr.
8 Gast Bella, 1900. Bp. ágh.	23 Schneider Paula, 1900. Bp. ágh. tdm.
9 Gerber Matild, 1900. Bp. ev. ref.	24 Sinayberger Ilonka, 1900. Bp. izr.
10 Hofbauer Teréz, 1900. Bp. ágh.	25 Suszter Hermin, 1900. Bp. ág.
11 Kalász Anna, 1900. Bp. ágh.	26 Szabó Karolin, 1900. Bp. ágh. tdm.
12. Kemény Mariska, 1900. Duna-
haraszti, r. k.	27 Székely Olga, 1900. Bp. izr.
13 Kesztlér Aranka, 1900. Bp. ágh.	28 Takáts Erzsike, 1900. Bp. ágh.
14 Kirnbauer Mariska, 1900. Bp. ágh.
tdm.	29 Vécsey Erzsike, 1900. Bp. ágh.
15 Koch Alice, 1900. Bp. izr.	30 Weisz Gizella, 1900. Bp. izr.
	31 Zuppinger Klára, 1900. Bp. ev. ref.

II. elemi leány-osztály.

1 Bak Lili, 1899. Bp. izr.	20 Klein Elza, 1899. Bp. izr.
2 Bálint Amália, 1899. Bp. izr.	21 Kormos Stefánia, 1899. Bp. izr.
3 Birkholz Hedvig, 1899. Bp. ágh.	22 Köhegyi Erzsébet, 1899. Bp. izr. kim.
4 Bleissner Margit, 1899. Bp. ágh. tdm.	23 Lippert Etelka, 1899. Bp. ágh.
5 Bloch Györgyi, 1899. Bp. izr.	24 Molnár Etelka, 1899. Bd. ágh. tdm.
6 Bloch Magda, 1899. Bp. izr.	25 Molnár Janka, 1868. Bp. ágh. tdm.
7 Brichta Lili, 1899. Bp. izr. kim.	26 Müller Etelka, 1899. Bp. ágh.
8 Csányi Zsófi, 1899. Bp. ágh. tdm	27 Nagy Lili, 1899. Bp. izr.
9. Ferstl Etelka, 1899. Nagyszombat,
ágh.	28 Perlberg Janka, 1899. Hamburg izr.
10 Gasche Ludmilla, 1899. Bp. rk.	29 Preszter Ibolyka, 1899. Bp. ágh.
11 Glósz Edit, 1899. Bp. ágh.	30 Radó Lili, 1898. Bp. izr.
12 Graf Etelka, 1899. Káspeszte, ágh. tdm.	31 Rebernigg Berta, 1897. Záhony, ágh.
13 Haszlacher Josefín, 1897. Bp. ágh.
tdm.	32 Schmidt Ilona, 1899. Bp. ágh. tdm.
14 Hofbauer Gizella, 1899. Bp. ágh.	33 Schütz Aranka, 1899. Bp. ágh. tdm.
15 Horváth Erzsike, 1899. Bp. r. k.	34 Seidner Irén, 1899. Bp. izr.
16 Horváth Etelka, 1898. Bp. ágh. tdm.	35 Szabadi Izabella, 1899. Bp. ev. ref.
17 Hromy Elza, 1899. Bp. ágh.	36 Szántó Margit, 1899. Bp. izr.
18 Keul Johanna, 1898. Bp. ágh.	37 Szokolik Emília, 1898. Bp. ágh. tdm.
19 Kéler Judit, 1899. Kassa, ev. ref.	38 Szóts Anna, 1899. Bp. izr.
	39 Vajda Ilonka, 1898. Bp. izr.
	40 Würtzler Magda, 1899. Bp. r. k.

III. elemi leányosztály.

1 Baksa Margit, 1898. Bp. ágh. tdm.	6 Corfield Córa, 1898. Solt, ágh. kim.
2 Brachfeld Ilonka, 1898. Bp. izr.	7 Danzer Margit, 1896. Prága, r. k.
3 Brett Irén, 1898. Bp. izr.	8 Dirner Márta, 1897. Bp. r. k. m. v.
4 Breymann Izabella, 1897. Bp. ágh.	9 Eisler Sári, 1898. Bp. izr.
5 Brózik Teréz, 1898. Bp. r. k.	10 Engel Ibolyka, 1897. Bp. izr.

11 Fischer Erzsi, 1898. Bp. izr.	27 Schermann Margit, 1898. Bp. ágh. kim.
12 Fleischmann Renée, 1897. Bp. izr.	28 Schmidt Anna, 1898. Bz. ágh.
13 Glück Anna, 1898. Wien, izr.	29 Schwarz Ilona, 1898. Bp. izr. kim.
14 Gyüre Klára, 1897. Váchartyán, e. r.	30 Schwertner Mariska, 1895. Bp. ágh.
15 Hazucha Valéria, 1897. Bp. ág. tdm.	31 Spitz Franziska, 1898. Bp. izr. kim.
16 Hegedüs Renée, 1896. Wien, izr.	32 Steinhilber Karolin, 1897. Bp. ágh.
17 Herrman Ilona, 1898. Bp. izr.	33 Szabadi Frida, 1898. Bp. ev. ref.
18 Hoffman Lenke, 1899. Lengyeltóti, izr.	34 Székely Irén, 1898. Bp. izr.
19 Kerécz Margit, 1998. Bp. ágh.	35 Szóts Margit, 1898. Bp. izr.
20 Kolofon Vilma, 1897. Bp. ág.	36 Thyll Kitty, 1898. Wien, ágh. kim.
21 Kulcsár Stefi, 1898. Bp. ágh.	37 Unger Klára, 1898. Bp. izr.
22 Láng Anna, 1898. Bp. izr.	38 Vendéghegyi Elza, 1897. Bp. ágh. tdm.
23 Oszusky Margit, 1897. Bp. ev. ref.	39 Wagner Etelka, 1898. Bp. ágh.
24 Páros Luiza, 1898. Bp. ág.	40 Wanicsek Karolin, 1897. Bp. ág. tdm.
25 Reiter Mariska, 1898. Bp. izr.	41 Woboril Kornélia, 1897. Bp. ág. tdm.
26 Roth Margit, 1898. Bp. izr.	42 Zechmeister Ilma, 1898. Bp. ágh.

IV. elemi leányosztály.

1 Berger Blanka, 1896. Bp. izr.	21 Mandel Józsa, 1897. Bp. izr.
2 Bloch Agáta, 1897. Bp. izr.	22 Mohr Katalin, 1897. Bp. izr.
3 Bloch Erzsébet, 1897. Bp. izr.	23 Mohr Sarolta, 1897. Bp. izr.
4 Bohuska Margit, 1896. Bp. ev. ref.	24 Neprás Juliska, 1895. Bp. ágh. tdm.
5 Brak Zsuzsanna, 1897. Bp. izr.	25 Neufeld Elvira, 1897. Bp. izr.
6 Feldmann Margit, 1897. Bp. izr.	26 Palóczy Anna, 1897. Kolozsvár, e. r.
7 Fellegi Erzsébet, 1898. Bp. r. k.	27 Rémi Ibolya, 1897. Bp. izr.
8 Friedmann Melinda, 1896. Bp. izr.	28 Schreiber Olga, 1897. Bp. izr.
9 Goldberger Gizella, 1897. Bp. izr.	29 Seidl Vilma, 1897. Bp. ev. ref.
10 Grosz Hermina, 1897. Fehértemplom izr.	30 Steinhilber Paula, 1895. Bp. ágh.
11 Heiszer Rózsa, 1895. Bp. ágh. tm.	31 Steiner Anna, 1897. Bp. izr.
12 Herko Anna, 1894. Bp. ágh. tm.	32 Takács Margit, 1896. Bp. ágh. tdm.
13 Herzfeld Lili, 1897. Bp. izr.	33 Ungár Erzsébet, 1897. Bp. izr.
14 Hromy Olga, 1897. Bp. ágh.	34 Vécsey Ilonka, 1897. Bp. ágh.
15 Kesselbauer Margit, 1897. Bp. ágh.	35 Velti Ibolya, 1897. Bp. ágh. tdm.
16 Klaar Elza, 1896. Bp. ágh.	36 Wack Mariska, 1897. Bp. ágh. kim.
17 Klein Margit, 1897. Bp. izr.	37 Weil Anna, 1897. Bp. izr.
18 Klein Sarolta, 1897. Bp. izr.	38 Weiss Ella, 1898. Bp. izr.
19 Kormos Ottilia, 1896. Bp. izr.	39 Weisz Fáni, 1897. Bp. izr.
20 Lippert Irma, 1897. Bp. ágh.	40 Wiegmann Vilma, 1898. Bp. ágh.
	41 Zawadil Ottilia, 1896. Bp. r. k.

POLGÁRI LEÁNYISKOLA.

I. polgári leányosztály.

1 Babusek Ilona, 1896. Bpest ev. ref.	32 Ku'csár Anna, 1896. Bp. ágh.
2 Barabás Ida, 1896. Bp. ágh. tdm.	33 Lédermann Jozefin, 1895. Bp. izr.
3 Baranyay Ida, 1895. Zsigárd ev. ref.	34 Loksa Irma, 1896. Bp. ágh.
4 Bálint Blanka, 1896. Bp. izr.	35 Löwy Ilona, 1896. Bp. izr.
5 Biller Margit, 1894. Bp. ev. ref.	36 Luzny Milada, 1895. Brünn róm. kath.
6 Bleissner Gizella, 1896. Bp. ágh. tdm.	37 Mai Valéria, 1896. Bp. ágh. tdm.
7 Brasch Margit, 1896. Bp. izr.	38 Neumann Blanka, 1896. Nagyvárad izr.
8 Bruckbauer Irma, 1896. Bp. ágh.	39 Németh Mariska, 1893. Mátyásdomb ágh.
9 Deneffée Klára, 1896. Bp. ágh.	40 Némethy Ilona, 1896. Kassa ágh.
10 Eberhard Gertrud, 1897. Bp. ágh. kim.	41 Oravetz Ilona, 1896. Bp. ágh. tdm.
11 Flórián Ilona, 1895. Kissemlak ágh.	42 Palóczy Erzsi, 1893. Weidlingau ev. ref.
12 Friedmann Olga, 1895. Bp. izr. kim.	43 Perlesz Renée, 1896. Bp. izr.
13 Friedmann Renée, 1896. Bp. izr.	44 Petanovits Paula, 1896. Bp. ágh.
14 Gerencsér Ilona, 1895. Bp. ágh. tdm.	45 Petri Matild, 1895. Bp. ágh.
15 Germ Etelka, 1896. Bp. ágh. tdm.	46 Poll Katinka, 1896. Bp. izr.
16 Glock Klára, 1896. Bp. ágh. tdm.	47 Prindl Olga, 1895. Bp. ágh.
17 Gmehling Ilonka, 1897. Bp. unitarius kim.	48 Radó Lili, 1896. Bp. izr.
18 Gmehling Margit, 1896. Bp. unit.	49 Reiter Ella, 1896. Bp. izr.
19 Hauptmann Ida, 1895. Bp. ágh. tdm.	50 Reitzer Melitta, 1896. Bp. izr.
20 Herzberger Ilona, 1896. Bp. ágh. tdm. kim.	51 Rosenzweig Alice, 1896. Bp. izr.
21 Hruban Jolán, 1896. Bp. ágh.	52 Schmidt Eugenia, 1896. Bp. ágh. tdm.
22 Hutfer Márta, 1895. Bp. ágh.	53 Schön Margit, 1896. Bp. izr.
23 Ihrig Erzsébet, 1896. Bp. ágh.	54 Schwarz Erna, 1896. Bp. izr.
24 Ihrig Margit, 1895. Zürich ágh.	55 Strasser Edith, 1896. Bp. izr.
25 Ilovsky Ilona, 1896. Bp. ágh.	56 Szabotnik Mária, 1896. Bp. róm. kath.
26 Jancovius Ilona, 1896. Bp. ágh.	57 Takács Mariska, 1894. Bp. ágh. tdm.
27 Kaemmerer Olga, 1895. Pozsega ágh. tdm.	58 Urbancsok Aranka, 1896. Bp. ágh. kim.
28 Kéler Magda, 1896. Bp. ev. ref.	59 Varga Erzsi, 1895. Bp. ev. ref.
29 Kokály Erzsébet, 1895. Bp. ágh.	60 Vályi Ida, 1896. Mezőkövesd ágh.
30 Kölbl Ágosta, 1896. Bp. r. m. kath.	61 Zemplényi Etelka, 1896. Bp. ev. ref.
31 Krepuska Klára, 1896. Bp. ágh.	

II. polgári leányosztály.

1 Ács Ilona, 1895. Bp. ág.	9 Bosnyák Ella, 1895. Bp. izr.
2 Altstock Elza, 1895. Bp. izr.	10 Brett Rózsi, 1895. Bp. izr.
3 Bauer Margit, 1895. Bp. izr.	11 Breuer Berta, 1894. Bp. ág.
4 Bentheim Klára, 1894. Kolozsvár ág. tdm.	12 Csató Margit, 1895. Bp. izr.
5 Berger Klára, 1895. Eperjes izr.	13 Dengyel Mariska, 1894. Bp. r. k.
6 Bertram Emma, 1895. Bp. ág. tdm.	14 Drechsler Karola, 1894. Bp. ág.
7 Bien Katica, 1896. Bp. izr.	15 Feldmann Berta, 1896. Bp. ág.
8 Boros Szerén, 1894. Kassa ág.	16 Fiedler Zsófia, 1895. Bp. ág.

- 17 Fischer Rózsai, 1895. Bp. izr.
 18 Friedmann Renée, 1895. Bp. izr.
 19 Früstück Margit, 1894. Bp. ág.
 20 Gansel Katinka, 1895. Bp. izr.
 21 Germ Aranka, 1895. Bp. ág. tdm.
 22 Glück Marianne, 1895. Bp. ág.
 23 Guttman Alice, 1895. Bp. ág.
 24 Hahn Margit, 1895. Bp. ág.
 25 Hajós Valéria, 1894. Bp. izr.
 26 Hajts Margit, 1895. Bp. ág.
 27 Hirschfeld Irén, 1895. Bp. izr.
 28 Horovicz Margit, 1895. Bp. izr.
 29 Kaemmerer Margit, 1894. Gyrgy-
 gyenovác ág. tdm.
 30 Kemény Margit, 1894. Fiume izr.
 31 Klauszmann Irén, 1895. Bp. ág. tdm.
 32 Kulcsár Emilia, 1895. Bp. ág.
 33 Ledniczky Mária, 1895. Bp. ág. tdm.
 34 Lepter Mariska, 1895. Bp. ág.
 35 Löw Valéria, 1895. Bp. izr.
 36 Lütze Elza, 1894. Bp. ág. tdm.

- 37 Martin Lili, 1895. Bp. ág. tdm.
 38 Mayer Irma, 1895. Bp. r. k.
 39 Nagy Margit, 1894. Bp. ág.
 40 Ormos Erzs, 1895. Pöstény izr.
 41 Prager Gizella, 1895. Bp. izr.
 42 Rampsott Eleonora, 1894. Bp. ág.
 43 Rechterisz Erzsébet, 1895.
 Bp. ág. tdm.
 44 Roth Livia, 1895. Bp. izr.
 45 Salzer Lenke, 1894. Bp. izr.
 46 Schlesinger Ilona, 1895. Bp. izr.
 47 Schneider Erzs, 1894. Bp. ág. tdm.
 48 Schneider Hedvig, 1896. Wien izr.
 49 Schuszer Margit, 1894. Bp. ág.
 50 Schwarz Emmy, 1895. Bp. izr.
 51 Seidl Anna, 1895. Bp. ág.
 52 Steinhilber Ilona, 1894. Bp. ág.
 53 Stricker Olga, 1895. Bp. izr.
 54 Widder Alice, 1895. Bp. izr.
 55 Wiegmann Adél, 1895. Bp. ág.
 56 Zuppringer Margit, Bp. ev. ref.

III. polgári leányosztály.

- 1 Balika Gabriella 1894. Szabadka
 rom. kath.
 2 Balla Alice, 1894. Bp. izr.
 3 Bertók Margit, 1894. Bp. ág.
 4 Binder Ágosta, 1893. Bp. ág.
 5 Blaskó Ágosta, 1894. Bp. ág.
 6 Blitz Ella, 1895. Bp. izr.
 7 Brachfeld Vilma, 1895. Bp. izr.
 8 Braun Regina, 1894. Bp. izr.
 9 Braun Renée, 1894. Bp. izr.
 10 Brett Margit, 1894. Bp. izr.
 11 Brunner Jolán 1892. Bp. ág.
 12 Csányi Zsuzsanna, 1893. Tarnóc, ág.
 tdm.
 13 Csató Mária, 1894. Bp. ág. tdm.
 14 Csehly Teréz, 1891. Bp. ág.
 15 Danielisz Margit, 1893. Bp. ág. tdm.
 16 Előd Aglája, 1893. Bp. ág.
 17 Friedenthal Erzsébet, Bp. izr.
 18 Friedman Vilma, 1893. Bp. izr. mv.
 19 Gerlei Frigyeske, 1893. Bp. rom kath.
 20 Gregersen Helga, 1894. Bp. ág.
 21 Grossmann Margit 1894. Túrócz-
 Sz.-Márton izr.
 22 Herrman Mariska 1894. Bp. izr.
 23 Hittrich Etelka, 1894. Bp. ág. tdm.
 24 Holstein Szerén, 1893. Bp. izr.
 25 Horner Mariska, 1895. Bp. izr.
 26 Hromy Berta, 1894. Bp. ág.
 27 Hudecz Hermina, 1894. Bp. ág. tdm.
 28 Janisch Etelka 1894. Bp. ág.
 29 John Sárka 1894. Bp. izr.
 30 Józika Mariska, 1894. Bp. ág.
 31 Karádi Lili, 1894. Bp. izr.

- 32 Kormos Alicze, 1894. Bp. izr.
 33 Kölbl Luiza, 1894. Bp. rom kath.
 34 Kvasznicza Ágosta, 1893. Trencsén,
 ág. tdm.
 35 Ledniczky Anna, 1894. Bp. ág.
 36 Martin Amália, 1893. Zsarnóca, tdm.
 37 Müller Erzsébet, 1894. Bp. ág.
 38 Nagler Berta, 1894. Bp. izr.
 39 Oberth Karola, 1893. Medgyes,
 ág. kim.
 40 Perlmutter Jolán, 1892. Bp. izr.
 41 Pommerenig Lipótka, 1892. Bp. ág.
 42 Porosz Juliska, 1894. Bp. izr.
 43 Porubszky Margit, 1894. Bp. Dédes,
 44 Pös Ilona, 1894. Pálfalva, ág. tdm.
 45 Prister Gemma, 1894. Bp. izr.
 46 Putzer Aranka, 1893. Bp. rom. kath.
 47 Ramor Ilona, 1894. Arad, rom kath.
 48 Rechterisz Gizella, 1892. Bp. ág.
 49 Redlich Alice, 1894. Bp. izr.
 50 Reichmann Marianne, 1894. Bp. r. k.
 51 Reisz Ilonka, 1894. Bp. izr.
 52 Rusztikus Etelka, 1894. Bp. ág. tdm.
 53 Scheidl Jolán, 1894. Bp. ág.
 54 Schletter Gizella, 1894. Bp. rom. kath.
 55 Schneider Stella, 1894. Wien, izr.
 56 Schwarz Margit, 1894. Gödöllő izr.
 57 Stern Ella, 1894. Bp. izr.
 58 Wack Boriska, 1894. Bp. ág.
 59 Walkó Margit, 1893. Gölniczbá-
 nya, ág.
 60 Waltersdorfer Jolán, 1894. Bp. ág.
 61 Weisz Györgyike, 1894. Bp. izr.

IV. polgári leányosztály.

1. Altstock Lili, 1893. Bp. izr.
 2 Amar Renée, 1893. Bp. izr.
 3 Bors Jolán. 1893. Varsány, ág. tdm.
 4. Braun Margit, 1893. Nagyteremia, izr.
 5 Breuer Aranka, 1892. Bp. ág.
 6 Busse Janka, 1891. Szelistye, ev. ref. tdm.
 7 Csehál Frigyeske, 1892. Bp. ág.
 8 Csehy Etel, 1890. Bp. ág.
 9 Dániel Hedvig, 1893. Brassó, ág. tdm.
 10 Delbeck Etel, 1893. Bp. ág. tdm.
 11 Elkán Klára, 1893. Bp. izr.
 12 Ewald Emma, 1892. Berlin ág.
 13 Feistel Ilona, 1893. Bp. ág.
 14 Feldmann Ilona, 1893. Wien izr.
 15 Fondor Edit, 1894. Bp. ev. ref.
 16 Fredde Irén, 1893. Bp. izr.
 17 Frommer Lili, 1893. Bp. izr.
 18 Fülöp Ilona, 1893. Bp. ev. ref.
 19 Gansel Margit, 1894. Bp. izr.
 20 Györy Irén, 1893. Tállya ág.
 21 Györy Zsuzsanna, 1892. Sár-Szent-Lőrincz, ág.
 22 Hajcsi R. zsi, 1893. Rozsnyó, ág.
 23 Havas Aranka, 1893. Bp. izr.
 24 Heinig Margit, 1892. Freiberg, ág.
 25 Hirsch Jolán, 1893. Bp. izr.
 26 Hruban Margit, 1893. Bp. ág.
 27 Hutter Frida, 1893. Wien, ág.
 28 Izák Emilia, 1893. Bp. ág. tdm.
 29 Janisch Luiza, 1892. Bp. áph
 30 Jankovic Stefánia, 1891. Bp. ág.
 31 Jureczky Ilona, 1893. Bp. ág. tdm.
 32 Kelen Emma, 1893. Bp. izr.
 33 Kohn Ilona, 1893. Késmárk, izr.
 34 Kopeczny Mariska, 1892. Keszthely, ág. tdm.
 35 Kramolics Mariska 1892. Nagyv.ág.
 36 Kovács Ella, 1893. Nagybecskerek, izr.
 37 Kovács Julis, 1893. Bp. ev. ref.
 38 Luzny Béla, 1892. Brünn, r. k.
 39 Martin Anna, 1892. Zsarnóca, ág. tdm.
 40 Mauthner Mariska, 1893. Bp. r. k
 41 Mayer Stella, 1892. Bp. ág. tdm.
 42 Medák Margit, 1893. Bp. izr.
 43 Melezer Irén, 1893. Bp. ág.
 44 Mihalovics Olga, 1893. Bp. ág.
 45 Mohr Erzsé, 1893. Bp. izr.
 46 Morgenstern Lili, 1893. Bp. izr. kim.
 47 Podvinecz Erzsé, 1893. Bp. izr.
 48 Rauchmaul Margit, 1892. Bp. ev. ref.
 49 Reichenfeld Vilma, 1893. izr.
 50 Roth Olga, 1894. Bp. izr.
 51 Rudy Elza, 1892. Lussin-Grande, rk.
 52 Salzer Kornelia, 1893. Bp. izr.
 53 Sattler Margit, 1893. Bp. izr.
 54 Scheer Teréz, 1893. Bp. ág. tdm.
 55 Schlesinger Margit, 1893. Bp. izr.
 56 Scholtz Ilonka, 1892. ág. tdm.
 57 Schwarz Margit, 1893. Bp. ág.
 58 Schwertner Matild, 1893. Bp. ág.
 59 Simson Anna, 1892. Wien, ág.
 60 Spiegel Ella, 1893. Bp. izr.
 61 Steirer Ida, 1892. Bp. izr.
 62 Steirer Luiza, 1893. Bp. izr.
 63 Stuhlbach Blanka, 1892. Bp. izr.
 64 Thyll Alice, 1891. Wien, ág.
 65 Ungar Gizella, 1892. Bp. izr.
 66 Urban Elza, 1893. Wien izr.
 67 Victor Erzébet, 1893. Bp. ev. ref. tdm.
 68 Weinwurm Emma, 1893. Bp. r. k.
 69 Weisz Edit, 1893. Bp. izr. *fehő*
 70 Widder Stefánia, 1893. izr.
 71 Wolf Margit, 1894. Bp. izr.

Ötven évvel ezelőtti 1912. VII. 9.

A budapesti ág. hitv. ev. elemi nép- és polg. leány-iskola vizsgarendje.

az 1906/7-iki tanév végén.

A budapesti Deák-téri ág. hitv. evang. testvéregyházak képviselő testülete 1906. május hó 21-én tartott ülésében határozatilag kimondá, hogy ne tartassanak nyilvános vizsgálatok, hanem csak az utolsó tanórákban a kiküldött vizsgabiztosok elnöklete mellett u. nev. összefoglaló vizsgák.

Ezen határozat értelmében a folyó tanév végén az utolsó tanórákat a következő sorrendben tartjuk meg:

1. Szombaton, jun. 15-én d. e. 11—12 óráig az I. és II. polg. leányosztály prot. növendékeinek vallásvizsgáját.
2. Szombaton, jun. 15-én d. u. 12—1 óráig a III. és IV. polg. leányosztály prot. növendékeinek vallásvizsgáját.
3. Hétfőn, jun. 17-én d. e. 8—11 óráig a polg. leányosztályokéit.
4. Kedden, jun. 18-án d. e. 8—10 óráig az elemi leányosztályokéit.
5. Szerdán, jun. 19-én d. e. 8—10 óráig az elemi fiuosztályokéit.

Csütörtökön jun. 20-án d. e. 9 órakor lesz az évzáró hálaadó istentisztelet; utána a nagyteremben a polg. leányosztályok évzáró ünnepéje és a bizonyítványok kiosztása.

Junius 17-től — jun. 19-ig d. e. 9—12 óráig a rajztanítás eredményeit, valamint a leányok kézimunkáit állítjuk ki a nagyteremben.

Az utolsó tornaóra lesz:

Kedden, jun. 11-én d. e. 11—12 óráig a III. polg. leányosztályé
Szerdán, jun. 12-én d. e. 12—1 óráig a IV. polg. leányosztályé.
Csütörtök., jun. 13-án d. e. 11—12 óráig az I. polg. leányosztályé.
Csütörtök., jun. 13-án d. e. 12—1 óráig a II. polg. leányosztályé.
Csütörtök., jun. 13-án d. u. 3—4 óráig a III. el. fiuosztályé
Csütörtök., jun. 13-án d. u. 4—5 óráig a IV. el. fiuosztályé.
Szombaton, jun. 15-én d. e. 11—12 óráig a III. el. leányosztályé.
Szombaton, jun. 15-én d. e. 12—1 óráig a IV. el. leányosztályé.

A róm kath. növendékek hittani vizsgája pénteken junius 7-én d. e. 11—1 óráig tartatik.

Az izr. növendékek hittani vizsgái:

- Vasárnap, jun. 9-én d. e. 8—9 óráig a II. elemi fiuosztályé.
 Vasárnap, jun. 9-én d. e. 9—10 óráig a III. elemi fiuosztályé.
 Vasárnap, jun. 9-én d. e. 10—11 óráig a IV. el. fiuosztályé.
 Vasárnap, jun. 9-én d. e. 9—10 óráig az I. polg. leányosztályé.
 Vasárnap, jun. 9-én d. e. 10—11 óráig a II. polg. leányosztályé.
 Vasárnap, jun. 9-én d. e. 9—10 óráig a III. polg. leányosztályé.
 Vasárnap, jun. 9-én d. e. 10—11 óráig a IV. polg. leányosztályé.
 Kedden, jun. 11-én d. e. 10—11 óráig IV. elemi leányosztályé.
 Kedden, jun. 11-én d. e. 11—12 óráig az I. el. fiu és I. el. leányosztályoké.
 Szerdán, jun. 12-én d. e. 10—11 óráig a III. elemi leányosztályé.
 Szerdán, jun. 12-én d. e. 11—12 óráig a II. elemi leányosztályé.

A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

1. Az 1907/8-iki tanév szeptember 2-án kezdődik, a rendes oktatás szombaton szept. 7-én d. e. 8 órakor.

2. Szeptember 2. 3. és 4-én 8—12 óráig csakis prot. növendékeket írunk be: szept. 5-én és 6-án d. e. e. 8—12-ig pedig azon más felekezetű növendékeket, kik már a lefolyt tanévben is intézetünkbe jártak.

3. Nem protestáns növendékeket, akik eddig még nem voltak ezen intézet növendékei, csak akkor vehetünk föl, ha a hely megengedi; miért is ezeket csak szept. 6-án d. e. 10—12 óráig irathatjuk be.

4. Kérjük a t. szülőket, hogy gyermekeiknek születési évét és napját a beiratásnál születési okmánnyal, a történt himlő-beoltást pedig orvosi bizonyítvánnyal igazolják és a beiratási napokat és órákat pontosan betartsák; mert a meghatározott számon túl senki sem vétetik fel az egyes osztályokba, még akkor sem, ha a megelőző évben is már tanítványunk lett volna.

5. Testvéregyházaink képviselő-testülete az 1906. évi május hó 21-én tartott ülésének jegyzőkönyvének 56. pontja szerint az elemi és polgári iskolában felvehető tanítványok maximális számát a következő iskola évtől kezdődőleg osztályonként 60-ban állapi-

totta meg, megjegyezvén, hogy ezen határozat az 1. osztályoktól kezdődőleg fokozatosan viendő keresztül.

Együttal kimondta a képviselő-testület, hogy az elemi osztályokban a tandijak a régiek maradnak u. m. az ág. evangélikusok fizetnek: 28 koronát, az ev. reformátusok és nem cselekvényes egyháztagok: 40 koronát, a másfelekezetűek: 80 koronát.

A polgári iskolában azonban a következő fel-
emelt tandijak fizetendők: az ág. hitv. evang. növendékek fizetnek: évi 50 koronát, az evang. reform. növendékek évi: 60 koronát és a másvallásuak 140 koronát.

6. Pót-, felvételi- és magánvizsgák, előleges bejelentés után, szeptember első hetében tartatnak.

Felvételi vizsgát azon tanulóktól is követelünk, a kik a folyó tanévben nem talán a rendes vizsga előtt bármily okból kimaradtak.

7. A rendes tanítás kezdetén minden beírt növendék okvetlenül tartozik osztályában megjelenni; aki szeptember 10-éig sem jelent meg, azt kitépteknek tekintjük és helyét más jelentkezővel töltjük be.

8. Miután az 1858. XXXVIII. t. cz. 7. §-a értelmében szülői háznál tanult növendékek is kötelesek valamely nyilvános tanintézetnél évenként vizsgát tenni, a nálunk magánvizsgára jelentkező tanulók csak azon esetben fognak valamely felsőbb osztály tantárgyaiból megvizsgáltatni, ha a megelőző osztályokról hivatalos jellegű bizonyítványt felmutatnak. Az ily vizsgákért a gyűl. pénztárba 12 kor. fizetendő; azonkívül elemi tanuló magánvizsgájának dija 20 kor., polg. isk. magánvizsgáé 32 kor. A hittani vizsgákért járó dijak külön fizetendők.

9. Minden növendék köteles a beiratás alkalmával az első félévi tandiját lefizetni.

10. A fizetésre egyáltalán képtelen *evang. szülők* a gyermekeik után járó tandij lefizetése alól felmentethetnek, ha a szé-
génységi bizonyítványukat gyülekezetünk lelkészi hivatalánál látta-

mozdatják s az a népiskola igazgatója által az nt. iskolabizottság elé terjesztetik. Ily folyamodványok minden évben újólág benyújtandók.

☛ Miután az ág. hitv. ev. főgimnásium I. osztályába való felvételnél a mi IV. elemi osztályunkat jó eredménnyel végzett fiúk elsőbbségben részesülnek, különösen figyelmeztetjük a tiszt. szülőket, ha fiaikat jövő évre a mi gimnásiumunkba akarják járatni, hogy az illető fiukat még ezen tanév befejeztével, azaz: **junius hó 27-én és 28-án** a főgimnásium igazgatójánál beirassák és akkor a szükséges iratokat, a) a *születési okmányt*, b) a IV. elemi osztályról szóló iskolai és c) a szabályos himlőoltási bizonyítványt okvetlenül magukkal hozzák; mert csak ezen feltételek *pontos* betartásával számíthatnak *biztos* felvételre.

Kelt Budapesten, a bp. Deák-téri ág. hitv. ev. testvéregyházak képviselő-testületének megbízásából

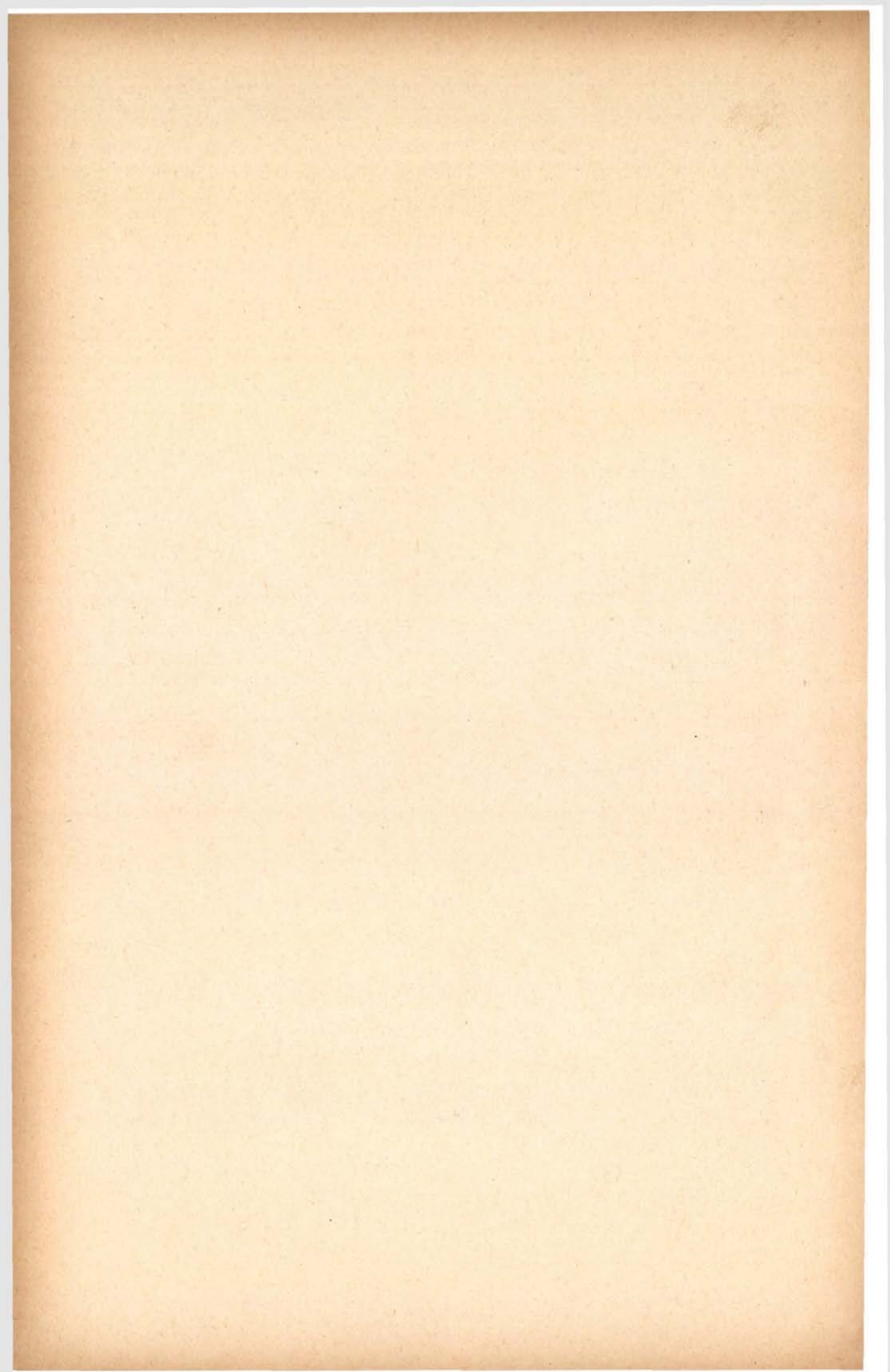
1907. évi junius hó 1-én

a tanító-testület nevében

Falvay Antal

e. i. igazgató.

-E MC